

V I E N Y B Ė

71 M. 37 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 18 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 15 c.

Prasidėjo JT 12-toji sesija

Praėjusį antradienį New Yorke prasidėjo Jungtinių Tautų visumos susirinkimo 12-toji sesija. Atstovų tarpe dalyvauja apie 40 užsienių reikalų ministrų, jų tarpe ir valstybės sekretorius Dulles, kuris kevirtadienį pasakys svarbią kalbą.

Visumos susirinkimo darbotvarkėje yra 60 įvairių klausimų. Jie liečia tokius dalykus, kaip nusiginklavimą, Vengriją, Izraelį, Suezą, Kiprą, Alžyrą ir atbėgėlių reikalus.

Susirinkimą atidarė ligšiolinis pirmininkas Siamo princas Wan Waithayakon, kuris perduospareigas naujai išrinktam, pats atsidėdamas pavestai misijai, kurią jam vienuoliktoji sesija patikėjo, būtent rūpin-tis, kad iš Vengrijos pasitrauktų sovietų kariuomenė.

Princas Wan Waithayakon pasakė, jog New Yorke jis tikisi susitikti su Sovietų ir Vengrijos užsienių reikalų ministerais pasikalbėti apie jam pavestą misiją. Vėliau jis

RUSIJOJE VYKSTA PERMAINOS Sako Valstybės Departamentas

Valstybės Departamentas skelbia, kad Sovietų Sąjungoje bei kituose komunistiniuose

kraštuose vyksta permainos, kurias sukelia reikalas šviesti žmones.

* Maskva iš Vakarų Vokietijos atšaukė savo spaudos attache Sergejevą. Į jo vietą paskyrė naują -- Sergejevą.

* Maršalas Tito, kuris buvo pakviestas vizitui į Išorinę Mongoliją, dabar nebevažiuos. Jis nenori ten susitikti su sovietų ambasadoriumi Molotovu.

* Chruščiovas padovanojo Sirijos stačiatikių bažnyčios patriarchui Aleksandriui III auksinę Dievo Motinos ikoną, išpuostą deimantais.

nori aplankyti Sovietų Sąjungą ir Vengriją, nežūrint Kadaro vyriausybės pareiškimo, kad jo atsilankymas būtų kišimasis į Vengrijos vidaus reikalus.

Švietimas skatina smalsumą, skatina kelti klausimus.

Dabar komunistų vadai klausinėjami apie valstybės teisę diktuoti ne tik visus elgesio dėsnius, bet ir visus mąstymo bei minties reiškimo dėsnius.

Juo daugiau tokių klausimų kils, sako Valstybės Departamentas, juo labiau darysis neišvengiamas kelias į tokią val-

džią, su kuria bus galima siekti tikros taikos.

Niekas nemano, kad tai ateis rytoj, kitą savaitę ar kitais metais. Bet sąjudis ta kryptimi vyksta, Valstybės Departamentas patvirtina.

Pagrindinis Amerikos politikos siekinys yra teisinga taika. Bet taika bus pavojuje, kol Vokietija bus padalinta, ar kol satelitinės valstybės bus Maskvos jėga valdomos.

KOMUNISTAI VILNIUJE ĮSAKĖ PAŠALINTI ŽYDIŠKUS ĮRAŠUS

Kaip žinoma, karo metu Hitlerio budeliai išžudė beveik visus Vilniaus žydus. Senos ir gausios Vilniaus žydų bendruomenės nariai -- vyrų, moterų ir vaikai -- buvo varomi į Panerius ir sistematiškai naikinami.

Po karo Vilniaus žydų bendruomenės likučiai toje masinių žudynių vietoje buvo pastatę paminklą su rusiškais ir žydiškais įrašais, būtent, kad čia palaidoti nužudytų žydų kūnai...

VIRŠUJE: Baltimorės pašto viršininkas Vincas F. Laukaitis prisakdina vienuolika tos įstaigos tarnautojų, neseniai paaukštintų savo pareigose. Iš kairės į dešinę: Walter L. Hill, Richard F. Damesyn, Alipio M. Santiago, John D. Connolly, Nathan Caplan, W. F. Laukaitis, Warren M. Bloomberg, Robert A. Davis, Frank G. Heaps, Charles W. Cephas, Adolph W. Ebersberger ir Burton S. Rush, Jr. Ta proga pažymėtina, kad dabartinis Baltimorės pašto viršininkas Vincas F. Laukaitis, kaip praeitame numeryje buvo pranešta, nominuojamas SLA prezidento pareigoms.

Dabar štai iš Rusijos ir Lietuvos atvykusieji į Lenkiją žydai pasakoja, kad "Lietuvos autoritetai" įsakė nukusti tuos įrašus. Vietoj to, jie pasakoja, dabar paminkle matomas toks lietuvių ir rusų kalbomis įrašas: "Čia ilsisi fašizmo aukos."

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tyshlava
Editor and Publisher
Vytautas Gedgaudas
Managing Editor
Vytautas Meskauskas
Associate Editor
Valeris Tyshlava
Business Manager

Editorial and Business Offices:
112 Bedford Ave., Brooklyn 11,
N. Y. Tel. FVergreen 4-0862.

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post
Office of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES: USA,
Canada and Other Countries,
\$7.00 for One Year.

ADVERTISING RATES on appli-
cation.

Gomulka, Tito
ir Vengrija...

Gomulkai lankantis Jugoslavijoje, Tito pareiškė, kad nei Lenkija nei Jugoslavija negali akiai kopijuoti Sovietų praktikos. Jis pasiūpė iš idėjos, kad jis ar Gomulka esą tautiniai komunistai. Tito pasakė, kad Lenkijoje ir Jugoslavijoje negalima sukurti bet kokio formos tautinio komunizmo, nes tai prieštarauja visai internacionalizmo idėjai.

Gomulkai išvykstant į Varšuvą, buvo paskelbtas bendras komunikatas, kuriame abu pripažino, kad komunistinių partijų bei komunistinių valstybių bendradarbiavimo pagrinduose turi būti šie principai: komunistinis internacionalizmas, solidarumas, savitarpinė pagalba, suverenumas, lygybė, draugiškumas ir nesikišimas į vienas kito reikalus.

Tito pripažino, kad tarp Jugoslavijos ir Lenkijos esama neesminių nesutarimų. Tačiau žymiai didesnis nuomonių skirtumas esąs tarp jo ir Sovietų dėl marksistinio suvokimo, kas yra socialistinė stovykla.

Pradžiai šeštadienį Jungtinių Tautų visumos susirinkimas didelė balsų dauguma, 60 prieš 10, pritarė reikšmingai rezoliucijai, kurią patiekė Vengrijos klausimu 37 valstybės.

Tas parodo, kad pasaulio valstybės reikalauja gerbti Vengrijos laisvę ir jos politinę nepriklausomybę ir leisti vengrių tautai naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis.

Danijos atstovas Andersen pareiškė, kad Sovietų Sąjunga užgniauždama Vengrijos laisvės sukilimą, prarado pasitikėjimo viso pasaulio žmonėse. Jis nurodė, kad sovietai net nebūdė nuginčyti tuos sunkius kaltinimus, kurie išskirti specialios komisijos raporte

Niekas negali nuneigti, kad Sovietai panaudojo savo karines pajėgas Vengrijos sukilimui sutriuškinti.

Niekas nepaneigs, jog Sovietų karinė mašina pastatė Kadar režimą ir jokia legal Vengrijos vyriausybė neprašė Sovietų karluomenės įsiklaimo.

J. P. Rauktis

MIRTIES METINĖS

Šių metų rugsėjo mėn. 28 d. sukanka vieneri metai, kai mirė Jokūbas P. Rauktis, gyvenęs 50 Sterling St. Worcester, Mass. Vėlonis buvo veiklus vietos lietuvis patriotas, atvykęs iš Lietuvos 1898 m. Buvo Vienybės skaitytojas ir artimas jos bičiulis. Vėlonis paliko žmoną Juzę, buvusią Lileikytę, dukterį Juzę Daužvardienę, Lietuvos konsulo Chicagoje žmoną ir du sūnus, Jokūbą ir Algirdą. Vietos lietuviams tebeprisigenda Jokūbo P. Raukčio, buvusio veikėjo veterano.

PASKAITA, PARODA
IR KONCERTAS

Philadelphia, Pa. - Pabaltijo Moterų Tarybos vietos skyrius jau pradėjo savo veiklą po vasaros pertraukos. Šiuo metu moterys aktyviai įsijungusios į savo pirmąjį poatosotoginį parengimą, kuris įvyksta rugsėjo 28 d. ateinantį sekmadienį, Liberty Federal Savings banko patalpose, 202 Broad Street, Pradžia 7 val. popiet.

Vakaro programoje bus muziko Juozo Strolio paskaita apie lietuvių moterį ir meną. Tose pat patalpose vyks ir vietos dailininkės Adelės Smailis paveikslų paroda. Vienas jos paveikslų yra leidžiamas loterijai, kurios pelnas skiriamas Sibiro lietuviams šelpti.

Maždaug po mėnesio nuo šio įvyks kitas moterų parengimas. Spalio 26 d. Pennsylvania University muzėjaus auditorijoje rengiamas Andriaus Kuprevičiaus piano rečitalis.

Skyriaus moterys kviečia philadelphiečius atsilankyti abiejuose jų parengimuose. Skyriaus valdybai pirmininkauja Juzė Augaitytė.

STUDENTŲ ŽINIAI

Registracija į lituanistikos kursus Columbia universitete rudens semestruį įvyks nuo rugs. 20 iki 25 d. Low Memorial Library, 116th and Broadway, New York. Bus dėstomi trys kursai: pradedamasis, vidurinis ir aukštesnysis, į kurį įeina ir literatūra. Šalia reguliaraus dėstymo būdo dar šiemet numatoma įvesti ir laboratorinį fonetinį pagal bendrą lingvistinį planą.

Priimami matrikuluoti ir nematrikuluoti studentai, tai yra arba sąryšy su kitom studijom arba be jo lituanistiką studijuojantieji. Iš kiekvieno kurso duodama po du kreditus (points) užskaitų kiekvienam semestruį. Kaip reguliarius mokslo dalykas lituanistika

TARP MŪSŲ KALBANT...

KADA ŽMOGUS PASENSTA?

Man dažnai tenka susitikti su jaunimu. Neva tai dėl anketos, kai kurių aš esu klausęs:

-- Jūsų nuomone, kada tampama senu žmogumi?

Dažniausiai jie iš pradžių pasižiūri į mane ir truputį padvejoja atsakydami, kad neižėisti.

-- Penkiasdešimt metų vyrui ir keturiasdešimt penkeri metai moteriai.

Diplomatiška jaunuomenė! Kai kurie būna tiek malonūs, kad senatvės amžių nutolina iki penkiasdešimt penkerių metų... vyrui.

Merginos man yra sakiusios, kad amžius matuojamas pagal širdį... arba jausmus...

Įdomu žinoti, ką jaunuomenė galvoja apie mane ir mano vienmečius, kai mes su jais susitinkame susirinkime ar pasilinksminime? Kaip mes jiems atrodomė? Ką jie sako apie mus? Kokią etiketę mums klijuoja? "Štai senis atėjo!" Ar kaip kitaip?

Dar ne taip seniai varžiausi draugystėje pasirodyti per daug jaunu. Gi dabar? Argi aš būčiau, pats to nepastebėdamas, perėjęs iš labai jauno į seno žmogaus amžių, nepažinęs vidurio?

Viena jauna mergina man yra taip pasakiusi, rodydama į mano amžiaus žmonių grupę.

-- Visad būna įdomu pamatyti, kaip tie žmonės gyvena.

Tie žmonės? Ji kalbėjo apie mus, lyg apie kitos planetos gyventojus, arba bezdžiones zoologijos sode...

Gi vienas vaikinai, 25 metų amžiaus, kurio aš irgi klausinėjau apie senatvės amžių, atsakė:

-- Jūs dar esate panašus į jaunuolį...

Bet pirm negu aš spėjau jam padėkoti už komplimentą, jis pasiskubino pridėti:

-- Iš tolo...

* Amerikos Balso lietuviškosios programos vedėjas dr. K. Jurgėla kas savaitę patiekia įdomią įvykių apžvalgą. Tik jos pradžia: "Vėl savaitgalis. Vėl metas pasižvalgyti, kas kur ir kaip šiame gražiame Dievo pasaulyje kūrta savaitės istoriją", kartojama kiekviena savaitę, klausytojams gali igrusti. Reikėtų pakeisti plokštelę. O gal iš aukščiau yra įsakyta laikytis tokio trafareto?

* Vienas skaitytojas klausia, kodėl Lietuvos konsulas New Yorke, paskambinus telefonu, atsiliepia angliskai. Kiek teko patirti Prancūzijos konsulas atsiliepia prancūziskai, Vokietijos vokiskai, Ispanijos ispaniskai...

* S. Narkelūnaitė, lietuvi laikraštiniak akredituota prie Jungtinių Tautų, paklausta, ką ji mananti apie JT pajėgumą užtikrinti taiką, atsakė: "Jungtinės Tautos negali garantuoti taikos, lygiai kaip daktaras pagyjimo, bet tai dar nebūna priežastimi atsakyti nuo gydymosi".

* Stepas Mackevičius, Air France New Yorke aukštas pareigūnas, grįžo iš Europos, aplankęs keletą valstybių. Pripažęs skraidyti greitais lėktuvais, jis ir žemėje skuba. Aną dieną man teko su juo automobiliu važiuoti. "Tu važiuoji per greitai, aš bijau", sakau jam. "Daryk, kaip aš, užsimerkl", atsakė jis man.

* Ar liaudininkų tarpe yra kokių nesutarimų. Vienybės 15 nr. apie tai buvo trumpai užsiminta, bet liaudininkų sąjungos gen. sekretorius J. Audėnas pasiskubino oficialiai paneigti, kad "jokiam liaudininkui partijos garbės teisme nėra bylos užvestos". Dabar Dirvoje atspausdintas J. Makauskio, buvusio liaudininkų atstovo Lietuvos seimuose ir iki pastarųjų metų liaudininkų centro komiteto nario pareiškimas, patvirtina, kad tarp jo ir H. Blazo tikrai buvusi, užvesta byla partijos garbės teisme, gi ją nutraukus, kovo 28 d. partijos centro komitetui pa-

pildomu raštu apskundęs H. Blazą. Kiek jo kaltinimai tikri, ne mūsų reikalas spręsti. Bet tas įrodo, kad Vienybės informacija nebuvo iš piršto išlaužta ir J. Audėno "paneigimas" nieko nepaneigia.

* Brooklyno futbolininkų treneris K. Brazauskas pasakojo man tokį anekdotą:

Iš pragaro Liuciferis telefonuoja į dangų šv. Petriui.

-- Patikrinęs archyvus, aš neradau, kad tarp dangaus ir pragaro kada nors būtų buvusios suloštos futbolo rungtynės.

-- Teisingai, -- atsiliepė šv. Petras. -- Tai kas?

-- Kodėl mums nesuorganizuoti draugiškų rungtynių?

-- Galima būtų pabandyti, -- atsakė šv. Petras, bet būdamas lojalus, noriu išpėti, kad danguje mes turime visus geriausius žaidėjus, nes žemėje jie vedė pavyzdinę gyvenimą.

-- Nesirūpinkit dėl to, -- atsiliepė Liuciferis, -- už tai pragare mes turime visus rungtynių teisėjus!

* Vienas lietuvis gydytojas, kurio pavardės negaliu minėti, nes New Yorke uždrausta gydytojams reklamuotis, pasakojo, kad pas jį kasdien lankosi vienas pacientas, skųsdamasis šivaizduojamomis ligomis. Vieną dieną jis praleido vizitą ir gydytojas jo paklausė: "Ar buvote kur išvažiavęs, kad vakar neatėjote?". "Ne, gulėjau namie, aš sirgau" -- atsakė pacjentas.

* Niekad nesakykit blogai apie save. Jūsų draugai užtenkamai daug blogo pasako apie jus. -- Talleyrand.

* Japonų patarlė: "Aš darysiu tai, ką Dievas nori", pasakė žmogus. Bet tai buvo be prasmės, nes jis dar nebuvo pasiklausęs savo žmonos leidimo.

SPAUDOS SKEVELDROS
* "Pas mus ateina daug iš Lietuvos laisvų adresuotų tik lotyniškomis raidėmis..." -- Liasvė. (Mizarai patarčiau atidžiau pasižiūrėti į Kauno pašto antspaudą. P. D.)

* "Labai aktualūs šiandien yra klausimas, ar seselė gali būti moderniška ir kaip ji gali būti tokia savo vienuoliško pašaukimo neprarasdama" -- Draugas.

P. Dantas

Columbia un-te dėstoma jau smulkiau nurodyta lituan. dėstymo vieta, laikas, pobūdis.

Parašius į Office of the University Admissions, 322 University Hall, Columbia University, galima gauti un-to biuletinį (announcement of School of General Studies), kuriame

Informacijų reikalu kreiptis į lit. kursų lekt. dr. A. Šeštelį, Philosophy 401, tel. UN 5-4000, ext. 565.

VIENYBĖ
geriausia dovana
draugui

APLINK Pasauli

• Ateinančiais metais balandžio mėnesį Ramiąjame vandenyne Amerika pradės naują seriją bandymų, su atominėmis bombomis į kuriuos bus pakviesti ir Jungtinių Tautų stebėtojai.

• Gen. Norstad, NATO viršininkas, sako, kad tolimesnio skridimo raketa nėra labiau absoliutinis ginklas už atominę bombą.

• Suomijos valstybinis bankas skelbia nuveiktą Suomijos markę. Jos naujoji vertė nustatoma 320 markių už JV dolerį.

• Pittsburgho apylinkėse statomas naujas atominis reaktorius, kuris gamins elektros jėgą privatiems reikalams ir žmonėms šia energija galės pradėti naudotis šiais ar sekančiais metais.

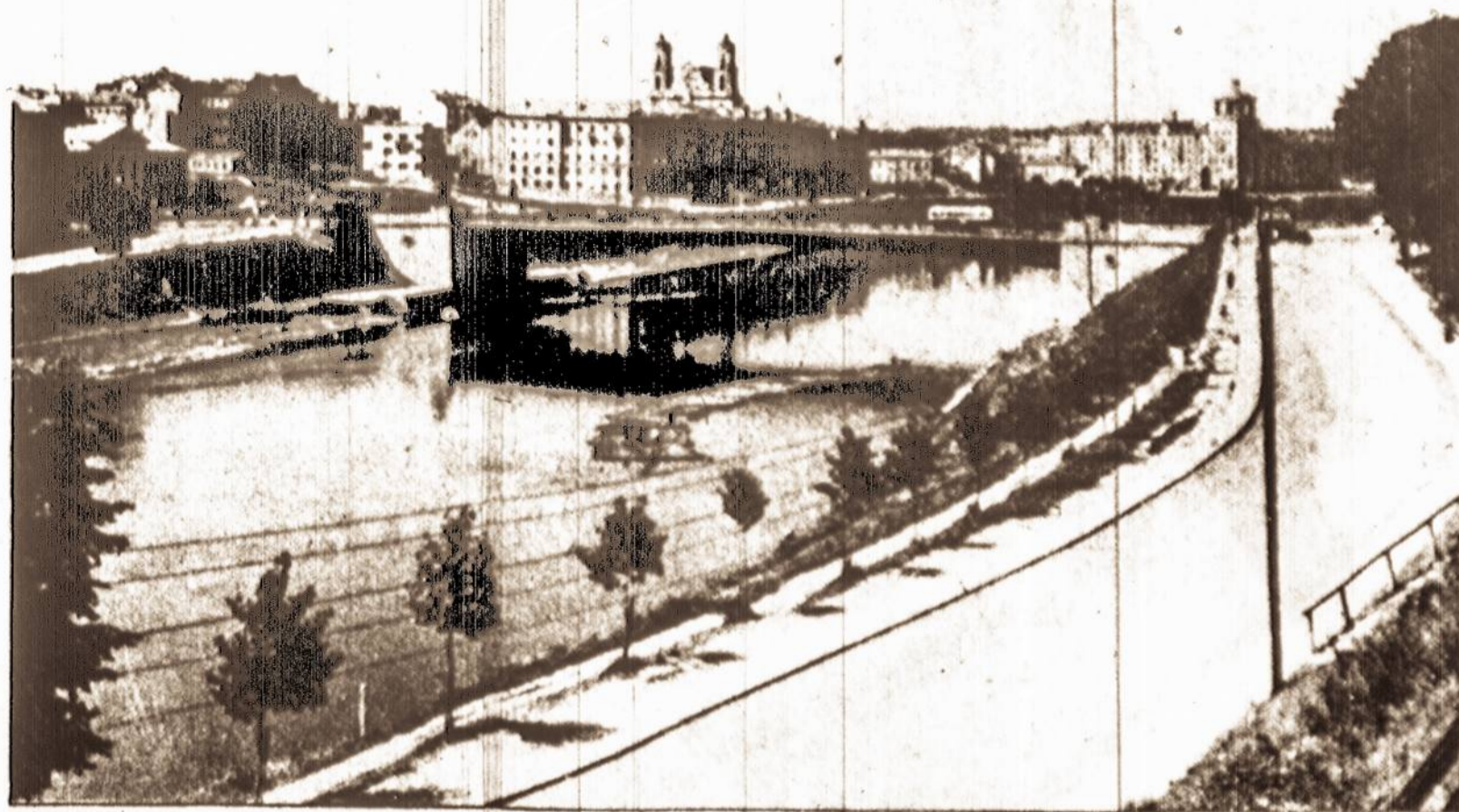
• Po pasitarimo tarp prezidento Eisenhowerio ir Arkansas gubernatoriaus Faubus, nežiūrint optimistiško pranešimo, padėtis tebėra neaiški. Gubernatoriaus milicija vis dar neleidžia juodųjų vaikams lankyti bendrai su baltaisiais mokyklas. Šis Arkansas pasipriešinimas Aukščiausiojo Teismo sprendimui buvo padarytas visiems pietiečių gubernatoriams susitarus Richmonde, kur Arkansas buvo išrinktas kovos lauku. Mažiausias federalinės vyriausybės atsisakymas padarė pietines valstybes kolektyvinei rezistencijai.

• Švedijoje prie Goteborgo statomas moderniausias pasaulyje kalėjimas Kiekviena celė turės šiltą ir šaltą vandenį, odinius minkštus fotelius, rašomąjį stalą, lova su oriniu minkštu čiužiniu, lentynas knygoms. Kaliniai bus saugomi su televizijos kameros pagalba. Jie turės radijo ir telefono aparatus, vidaus pasikalbėjimams.

• Jungtinės Tautos praneša, kad dar 11 kraštuose moterys neturi teisės balsuoti, būtent: Afganistane, Irane, Irake, Jordane, Libijoje, Lichtensteine, Paragvajuje, Saint-Marine, Seudo Arabijoje, Šveicarijoje ir Jemene. Reikia pastebėti, kad Seudo Arabijoje ir Jemene, vyrai taip pat neturi teisės balsuoti... Pirmasis kraštas kuris suteikė moterims balsavimo teisę buvo Naujoji Zelandija, 1893 metais. Tačiau seniausiu kraštu, kur buvo suteikta moterims balsavimo teisė, reikia laikyti Wyoming valstybę, kai ji dar buvo "teritorija", 1869 m.

• Siamo kariuomenės vadas maršalas Sarit Thanarat paskelbė paėmęs krašto valdžią. Buvęs premjeras pabėgo į užsienį.

Rudens pramogoms ir, apskritai, kultūrinei veiklai atgijus, nepamirškite vienos pareigos: atnaujinkite savo prenumeratą.

Vilniaus miesto vaizdas. (Nuotrauka daryta praeitą vasarą).

MES GRĮŠIME Į LAISVĄ LIETUVĄ

Pareiškė prof. Mykolas Biržiška, kalbėdamas Kalifornijos Lietuvių Dienoje

Rugsėjo 8 d. į Los Angeles iš artimųjų ir tolimųjų vietovių suplaukė lietuviai į ketvirtąją Kalifornijos Lietuvių Dieną, kuri buvo pradėta pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje.

Po pietų Los Angeles Breakfast Clubo salėje įvyko programa, kuriai vadovavo kino ir televizijos artistė Ruta Kilmonytė-Lee, lietuviškai ir angliškai pristatydamas kalbėtojus ir meninės dalies vykdytojus. Svarbiausiu kalbėtoju buvo Lietuvos nepriklausomybės at-

kūrimo akto signataras, 75 metų amžiaus, prof. Mykolas Biržiška. Jo kalba buvo trumpa, bet reikšminga.

"Atsiminkime, pasakė prof. M. Biržiška, senąjį mūsų posakį, kad lašas po lašo ir akmenį prakala. Reikšmė tokios šventės ir yra, kad mes vis ir vis, kalbėdami tą patį, mušame į tą patį priešą.

Mūsų priešas yra tas, kuris užgrobė mūsų šalį, pavergė mūsų tautą, mus išvijė, vienus čia į vakarus, kitus į rytus.

Bet ką gi mes matome dabar? Nežiūrint, kad anoje pusėje sistema maždaug yra ta pati, bet visos žinios, kurias mes gauname, rodo, kad tautos dvasia nepalūžo, kad tauta toliau jaučiasi sveika, stipri, nepasiduoda primestai iš svetur sistemai, svajoja apie laisvės atgailinimą. Ar gali būti kokia abejonė, kad tokia tauta nesulauktų savo laisvės?

Man senam žmogui čia nėra jokios abejonės. Kai prieš keliasdešimt metų man teko dalyvauti nepriklausomybės paskelbime, buvo mūsų tarpe ir abejonančių. Ar bus kas iš to?

Bet mano vienas draugas, taip pat pasirašęs nepriklausomybės aktą, paskui labai daug kentėjęs Hitlerio ir bolševikų kalėjimuose, tada aiškiai pasakė: "Neabejokim, jeigu ir trumpam laikui užtikrinam mes nepriklausomybę. Tegu užauga viena karta nepriklausomybės dvasioje, nepriklausomoje Lietuvoje. Būkime tikri, kad tokia tauta jau sau nepriklausomybę atgaus".

Tiesa, mes žinome, kalbėjo toliau prof. M. Biržiška, kad turime draugų ir ne savo tarpe, bet dar daugiau pripažįstame reikšmės savo tautos dvasiai. Kol toji dvasia nepalūžusi, kol reikšmingai pro visus plyšius, tai mes būkime tikri, kaip mes išėjome iš Lietuvos, iš laisvos Lietuvos, taip mes grįšime į laisvą Lietuvą."

Po prof. M. Biržiškos kalbos įvyko meninė dalis, kurią atli-

ko solistė F. Korsakaitė, italų kilmės baritonas J. Lombardi ir komp. B. Budriūno vadovaujamas choras, išpildęs kompozitoriaus naują dainą "Mano protėvių žemė".

R. K.

LIETUVOJE

• Vilniuje mirė Pedagoginio Instituto docentas Mykolas Skripkiūnas, gimęs 1906 m. Alytaus rajone Zagarių kaime.

• Lietuvoje iš spaudos išėjo V. Mikolaičio-Putino istorinio romano "Sukilėliai" I tomas. Ilustravo A. Makūnaitė.

• Kaune teismo nubaustos 7 iki 5 metų kalėjimo už spekuliaciją rusės E. Liackova, L. Surovicka ir L. Kalašnikova, kurios supirkusios Lietuvoje kailinius paltus, pliusą ir kitokias medžiagas, vėliau Kijevo ir kitų miestų turgavietėse brangiau parduodavo.

• Vilniuje, Gedimino kalno papėdėje vykdamas archeologinius kasinėjimus, atidengta pastato dalis, kurioje puikiai išliko fundamentiniai karnyzai iš stambiųjų statybinių blokų ir figūrinių pusapvalių plytų, rasta daug įvairiaspalvio šlifoto marmuro, naudoto bažnytelės apdailinimui. Gyvenamųjų namų liekanose yra išlikę krosnių fragmentai, rasti padengti žalia glazūra kokliai, pagaminti XVI a. pabaigoje, su Lietuvos ir Lenkijos herbais.

• Kuršių marse įvyko jachtų regata. Kylinių jachtų klasėje laimėjo kauniečiai vadovaujami Vilemo.

• Vilniaus teatras ruošiasi pastatymui J. Juseliūno operos "Sukilėliai". Ateinančiais metais bus pastatyta nauja V. Klovos opera "Vaiva". Dramos teatras šį sezoną atidaro V. Mikolaičio-Putino drama "Valdovas". Į repertuarą įtrauktos naujos V. Mikolaičio ir A. Griciaus pjesės.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKUBIAI PRISTATOME Pilnai garantuojame

SPECIALUS!!!
10 svarų cukraus ir
10 svarų taukų \$20.00
CARE \$25.00

1 sv. kavos pupelių
1000 gr. rukyto Bacon
1 sv. razinkų
500 gr. sūrio (40% rieb.)
10 pakelių Chesterfield cig.
1000 gr. salami
200 gr. Ceylono arbatos

SUDETINIS SIUNTINYS \$62.00

3 1/2 jardo vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui
2 1/2 jardo pamušalų
3 jarda vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui ar suknelei
4 jarda spausdintos medžiagos suknelei
30 guzikų
6 seivos siūlų
1 pak. adatu

Visi daiktai geriausios rusišios ir anglų gamybos. Tie siuntiniai su nurodyta kaina apmokėti maitu ir gavėjams nieko neturi mokėti.

SVARBU!!!

Vartoti daiktai daugiau neįsileidžiami. Mes priimame jūsų supakuotus siuntinius su naujais drabužiais ir tekstilėmis. Mes taip pat siunčiame vaistus oro paštu.

Prašome reikalauti mūsų kainoraščių.

GRAMERCY SHIPPING COMPANY

118 East 28th Street
New York 16, N. Y.

Tel. MU 9-0598
Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, sėstad. 10 - 1.

CHICAGO IR CICERO

Gen. Mikas Reklaitis, Lietuvos Kariuomenės Savanorių Kūrėjų Centro Valdybos pirmininkas, vykdydamas valdybos nutarimą, raštu atsiklausė kiekvieną savanorių-kūrėją atskirai, ar jam patinka dabartinis Vlikas ir ar jis norėtų kitokio Vliko. Ar jis norėtų, kad savanorių sąjunga aktyviai dalyvautų Lietuvos laisvinimo priešakinėje organizacijoje. Yra taip pat klausimas dėl Vliko ir diplomatų. Atsakyti prašo iki spalio mėn. 1 d.

Teodora: Blinstrubas, Lietuvoje buvęs gimnazijos direktorius, o dabar Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos skyriaus pirmininkas (greit jo kadencija baigiasi) ir daugelio kitų lietuviškų organizacijų uolus veikėjas, pasirodė besas stambi kultūros ir politikos pajėga. Blinstrubas sėkmingai skina naujus visuomeniško darbo kelius Amerikoje. Jo suorganizuotose parengimuose niekada negausi laisvos vietos, jei minutę pavėluosi. Kodėl? Todėl, kad T. Blinstrubas vertina spaudą ir jos propagandą, jis moka parinkti žmones ir kalbų temas. Pas Blinstrubą viskas punktuale, kondensuota, svarbu ir įdomu.

Pulk. J. Šlepetys, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs žymus teisininkas ir imponuojantis visuomenininkas. Jis taip pat buvo Vidaus Reikalų

vice-ministeris. Dabar, jis JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas. Neseniai buvo Chicagoje. Pamačiau aš jį Cicero, už prezidiumo stalo tos vakarienės, kuri buvo suorganizuota tarybininkams pagerbti. Vakarienėje dalyvavo apskiai žmonių -- dauguma stiprūs ir kieti intelektualai. Aš pasakiau pulk. Šlepetiui, kad aš rašau korespondencijas Vienybei. Ar tas jam patinka? "Gerai", sako pulkininkas, "Tysliava padeda patriotiškiems darbams, nors, kai kurie jo bendradarbiai kitaip daro. Kritikuoja kietai. Tačiau, kritika taip pat kūryba. Ir labai sunki, bei atsakomybinga. Gerai. Rašyk."

Rapolas Skipitīs, nepriklausomoje Lietuvoje buvo Vidaus Reikalų Ministeriu tuo laiku, kai Stulginski buvo prezidentas, o dr. Grinius Ministeris Pirmininkas. Jis sėdėjo Cicero, už to paties garbės stalo su pulk. Šlepetiu, Vysk. Brizgiu, Prelatu Albavičium ir kitais. Kodėl? Rapolui Skipitīui priklauso viso pasaulio lietuvių suorganizavimo idėja. Dar nepriklausomos Lietuvos laikais jis tuo sielojosi. Aš paklausiau Skipitī, "ar Jums čia viskas patinka?" Jis pasakė: "Jei tu tokių dalykų nori žinoti, geriau sėdėk namuose ir niekus nek. Čia tau ne Vabalninkai ir ne Baibokai."

Julius Šakelė

KAIRĖJE: Dalis svečių, dalyvavusių Danguolės Čekaitės ir Algio Ratkelio vestuvių ir jaunosios tėvų, daktaro ir Emilijos Čekų, sidabrinų vedybų sukakties puotoje, rugsėjo 15 dieną, Brooklyne. Iš kairės į dešinę: T. Penkienė, B. Paprockienė, P. Ališauskas, D. Senkienė, E. Sirusienė, Ališauskienė, E. Čekienė, dr. V. Paprockas, L. Biellukienė, V. Tyšlavienė, V. Avižonienė, S. Abratienė, A. Senikas ir V. Abratis. Stovi: J. Šlepetys, dr. V. Čekas ir J. Sirusas.

Vyt. Maželio nuotrauka

MOKYKLA, BIZNIS IR LITUANISTIŠKI KURSAI

Prasidėjo nauji mokslo metai, o kartu ir bėdos tėvams ir mokyklų vadovams.

Kol čia gyvena vieni seniau atvykę lietuviai, buvo lietuviška santauka bent mokyklose. Nė vienas lietuvis, atvedęs savo vaiką į amerikonišką lietuvių parapijinę mokyklą, neklausė nieko apie lietuvių kalbą, lietuvių istoriją ar lietuvių dainas. Tada ir lietuvių vaikai atėjo į mokyklą su amerikoniškais vardais, ir seselės mokytojoms nė vienas nelindo į akis su "pagonišku" Kęstutis, Algirdas, Dainos ar Šarūno vardu. Ir nereikėjo nei tos lietuvių kalbos, nei tos lietuvių tautybės, nes visi turėjo išaugti padorūs katalikai amerikiečiai. Ir auklėjimo problema buvo paprasta, aiški ir labai pionai žinoma.

Bėdą viską sugriovė ir sumaišė amaru užplūdę D. P. Jie pirmausia užsimanė bažnyčiose lietuviškai giedoti, ir net per mišias. Kiek klebonai turėjo vargo, kol tuos patriotus "gri-norius" prikalbino giedoti, tik mišioms pasibaigus, lietuviškai "Marija, Marija". O kiek jie prikvašino galvas dėl lietuviškų mokyklų. Ir lietuviškas šeštadienines steigė, ir amerikoniškas lietuvių parapijų mokyklas norėjo lituanistų mokytojų įkišti, kad jie lietuviškus lietuviškai šviestų. Pagal nybręžią dvasininkų liniją šeštadienines mokyklas buvo leidžiama steigti -- tegu "pasibovina" išmokslintų lietuvių tėvai ir vaikai. Bet lietuvių parapijų mokyklas pavyko, su mažytėmis išimtimis, išlaikyti grynai amerikoniškas.

Betgi tuo reikalas nepasibaigė. Užvirė tyli kova. Nėra lietuvių kalbos lietuvių parapijų mokyklose, naujieji atėiviai nesirašo į lietuvių parapijas, neleidžia savo vaikų į parapijų mokyklas, nedalyvauja parapijų ir net Liet. Bendruomenės organizacijose. Dvasi-

M. STONYS

niai vadovai po septynerių metų susigriebė, kad jie turi padaryti nuolaidą. Ir padarė, bet tik... amerikonišką. Seselės, dauguma nemokančios lietuvių kalbos, mokysis pačios ir dėstys lituanistiką lietuviukams Vytautams, Šarūnams, Algimantams, Birutėms ir Ramunėms. Lituanistai mokytojai, dabar dirbą fabrikuose, -- nekošer: mat, jie lietuviai, europiečiai ir tuo pačiu žemesni už Amerikoje gimusius lietuvius, italus, lenkus, žydus, anglus, vokiečius... Seselės mokysis ir mokys jų, žemesnės rūšies žmonių, vaikus lietuviškai, tik duokite medžiagos -- lietuviukų. Tokie paskutiniai atsišaukimai.

Atsirado ir biznis naujiems atėiviams lietuviams gaudyti. Kai kurie universitetai ir kolegijos pradėjo dėstyti lietuvių kalbą ir pradėjo raginti stoti lietuvius studentus lietuviškai mokytis. New Yorke net du universitetai (Kolumbijos ir Fordhamo) pradėjo duoti lituanistikos kursą. Nemanykite, kad ten pakviesti dėstyti tokie kaip Salys, Skardžius, Jonikas, Maciūnas. Ne. Ten dėsto lietuvių kalbą tokie dėstytojai, kurie savo gyvenime nebuvo nei studijavę, nei dėste lietuvių kalbos. Ir seselių Lit. Institutui pakviestas vienas daktaras dėstė lietuvių tautosaką pirmą kartą savo gyvenime. (Mat, jis studijavęs istoriją). Pasirodo, studentai turi gerą uoslę ir nelenda ten, kur tik bizniu dviokia. Ir Fordhamo universitete lituanistiniam kursui užsirašė tik 18 studentų ir -- žymiausio lituanisto dr. Vasio nusivylimui -- visi čia gimę ir augę. Formulė pati susiformulavo: mes žemesnės rūšies žmonės, mes netinkame būti dėstytojais amerikiečių mokyklose, tai nereikia nė lituanistinių studijų. Testudijuoja čia gimę

lietuvių kilmės amerikoniai. O jei jau studijuoti lituanistiką, tai ne pas Vašius ir Co.

* Sunku numatyti, kaip gerb. seselės mokysis ir vaikus mokys lituanistikos dalykų mūsų "lietuviškose" parapijinėse mokyklose. Ar nebus ir čia tėviškas ir mandagus, liaudiškai tariant, akių mullinimas.

RINKIMUS LAIMĖJO ADENAUERIO PARTIJA

Federalinėje Vokietijoje rinkimus į atstovų rūmus laimėjo kanclerio Adenauerio partija -- krikščionys demokratai, pravesdami 270 atstovų. Antroje vietoje eina socialdemokratai su 169 atstovais, trečioje vietoje laisvieji demokratai su 41 atstovu ir ketvirtoje vietoje vokiečių partija su 17 atstovais. Viso atstovų rūmuose yra 497 atstovai.

Socialdemokratai šiais metais pravedė daugiau atstovų negu pračiuose rinkimuose, tačiau didelę persvara pasilieka krikščionių demokratų pusėje ir manoma, kad Adenaueris bus perrinktas kancleriu.

Rinkimus atidžiai stebėjo visos valstybės. Prezidentas Eisenhoweris, sužinojęs, kad Adenauerio partija laimėjo, išreiškė pasitenkinimą.

Komentuodamas rinkimų rezultatus, kancleris Adenaueris pareiškė, kad į savo rinkimines pergalę žiūrįs, kaip į laimėjimą pastangose sustiprinti taiką. Jis pažymėjo, kad Federalinė Vokietija ir toliau remis Šiaurės Atlanto politiką, visu savo svoriu stos už kontroliuojamą nusi-

PROTESTUOJA DĖL PALECKIO ŠMEIŽTŲ PRIEŠ VENGRUS

Londonė šiuo metu vyksta tarparlamentinės unijos konferencija, kurioje dalyvauja 49 kraštų atstovai. Mums lietuviams ji įdomi tuo, kad Sovietų Sąjungos delegacija yra vadovaujama Justo Paleckio, kuris Londonė atstovauja Vorošilovą.

Su sovietų delegacija yra atvykęs ir kitas lietuvis prof. J. Matulis.

Ši konferencija šiuo metu diskutuoja Cellono pateiktą rezoliuciją, raginančią kraštus sukurti tokius parlamentus, kurie atitiktų demokratinę žmonių valią.

Cellono rezoliucija stato šiuos reikalavimus reprezentuoti tautos valiai:

1. Parlamentas turi turėti reguliarius ir dažnus posėdžius,
2. Opozicija turi turėti teisę kritikuoti vyriausybę,
3. Parlamentui turi teisę leisti įstatymus mokesčių rinkimų srityje,
4. Parlamentui duota pakankama kontrolė užsienio reikaluose, ypač teisę paskelbti karą.

PJT Pirmininkas dr. V. Masens ir Lietuvos Delegacijos PJT Pirmininkas V. Sidzikauskas rugsėjo 13 d. pasiuntė Londonė prasidėjusios Tarparlamentinės Unijos 46-tos Konferencijos Pirmininkui šokią telegramą:

-- Maloniai prašome paskelbdinti Konferencijai šokią pareiškimą: "Mes griežtai protestuojame prieš lietuvių kilmės sovietinio agento Justo Paleckio šmeižtus prieš vengrų tautą ir prieš Vakarus Tarparlamentinės Unijos 46-tos Konferencijos atidaromajame posėdyje Londonė. Jo tvirtinimai yra visiškai priešingi pavergtųjų Europos tautų tikriesiems jausmams. Pereitą rudenį šios tautos savo solidarumą vengrų laisvės kovotojams įrodė masinėmis demonstracijomis. Kad sovietinis pavojus nėra pasaka, kaip kad tvirtina Paleckis, o pasaulio taikai gresianti žiauri realybė, to geriausias įrodymas yra tebrunkęs Rytų ir Vidurio Europos valstybių pavergimas ir Sovietų Sąjungos atsakymas atitraukti savo kariuomenę bei leisti pavergtosioms tautoms laisvus rinkimus. Mes taip pat protestuojame prieš sovietinę praktiką savo marionetes tarptautinėse konferencijose naudoti savo imperialistiniams tikslams. Lietuva, kaip kad ir kitos pavergtosios Europos valstybės, neturi pačios tautos laisvai rinkto parlamento. Okupanto -- Sovietų Sąjungos -- prievarta lietuviams dalyvauti sufabrikuotuose "rinkimuose" ir būti išrinktiems į sufabrikuotus Sovietų Sąjungos "parlamentus", yra okuacinės galybės teisės ir pareigos nustatančios Hagos Kon-

Kancleris Adenauer

ginklavimą, tarptautinių įtampų sumazinimą, Vokietijos suvienijimą ir už tikrą taiką visoms tautoms.

rencijos lauzymas. Galų gale mes pagarbiai pateikiame savo abejojimus, kad vargu parlamentarizmo idėja pasitarnaujama, suteikiant Jūsų garbingos organizacijos estradą agentams tos galybės, kurios tikslas sunaikinti visur iš tautos valios kilusias vyriausybes."

KADA SUTEMA JIEŠKO ŠVIESOS...

Ilgokas apologetinis straipsnis "Dėl A. Giedraičio kritikos Širdis Pergamente", š. m. rugpj. 21 d. Vienybėje, nepradžiugino nei skaitytojų, nei kritiko, nei pačios minėto veikalo autorės, nes šis "gynėjas", išskeldamas vien tamsiąsias mano vertinimo vietas, dar labiau aptemdė poetės Kotrynos Grigaitytės "Širdį Pergamente"; ir neskaiciusieji tuo reikalu mano apžvalginio straipsnelio (Vienybė, š. m. geg. 15 d.) net nepagalvotų, kad toje poezijos knygoje yra dar ir šitaip įvertintų vietų, kurias recenzento puolėjas A. Sutema tendencingai (autorės nenandai) nutylėjo:

"Stipresnių eilėraščių rinkinyje yra tik keletas, kurie tikrai nuotaikingai išbaigti ir be teoretinių priekaištų. tai: Raudok, širdie (11 psl. -- tiktų tango melodijai), Išdykęs rudėnėli (12 p.), Birželio naktis (14 p.), Rugsėčio naktys (45-6 pp), Nenuženks nuo akmens (67-8 pp), gi, likusieji 40 eilėraščių rinkinio visumoje tegali pasižymėti estetinėmis eilutėmis, strofomis bei vienurkitur gilesnio mintijimo prosvaitėmis."

Taigi, nurodant trūkumus, nebuvo tylom praėita ir pro tuos penkis dėmesio vertus eilėraščius, kurie savo poetiniais tobulumais aiškiai išsiskiria iš rinkinio daugumos ir visai tinkamai reprezentuoja autorės atsiektą vardą mūsų grožinėje literatūroje. Taip pat mano vertinime nebuvo pasakyta, kad gerokas skaičius likusių eilėraščių yra silpni. Ne. Jie yra vidutiniški vaizdų, tematikų bei kūrybinių priemonių konstrukcinių panašumu, kaip uniformotų kareivių kuopa rikiuotėje...

Tačiau, objektyviai vertinant grožinės literatūros kūrinius, neįmanoma išvengti tam tikros tendencijos, kuri tegali būti tik tokia:

- * nepasitenkinti vidutiniškumu,
- * kovoti prieš produkcinį paviršutiniškumą,
- * kelti kūrybinės pažangos kokybę; bet ne kenkti autoriui ar net tyčiotis iš jo kūrybos, ką Sutema ištisu straipsniu man priekaištauja.

ALF. GIEDRAITIS

Atrodytų daug rimčiau, jeigu Sutema galėtų rasti Širdies Pergamente daugiau vidutiniškumą viršijančių išsistinių eilėraščių (be mano nurodytų) ir po savo įrodymais išdrįstų pasirašyti savo tikrąja pavarde. Tada visiems būtų aišku, kad polemizuoja ne dėl pripažinto autoriteto neliečiamybės, bet dėl kūrinių vertės nustatymo, nežiūrint kieno jie būtų parašyti. O kol to nebus, mes ir toliau savo dvasiniu turiniu at-

RUGSĖČIO NAKTYS

Kotryna Grigaitytė

Vasara pavargus
Po našta prisnūdo,
Šviežio grūdo kvapas
Sotus ir svaigus.

Vasara sapnuoja
Rudenėlių gūdų
Ant žirgelio širmo
Po tuščius laukus.

Kvepiančios ir vėsios
Tos rugsėčio naktys,
Taip ramiai sijoja
Nuo dangaus žvaigždės.

Ir junti, kaip ima
Pasaką tau sekti
Apei lino žiedą,
Gintaro marias.

Apei gelsvą klėtį,
Guolį mėtom klotą...
Drobėje jaustas
Zydinčias svajas.

Apie baimę jaukią,
Kad šuva nelotų,
Kai bernėlių mielą
Ilgės atves.

Taip rugsėčio naktys
Širdimi sruvena,
Pasakos skeveldras
Nužeria rytai.

Vasara užsnūdus
Ten už okeano,
Lyg ant savo delno
Ją kasdien matai.

(ŠIRDIS PERGAMENTE)

tiksime, poeto Alfonso Nykos-Niliūno žodžiais gražiai išreikšdami, kultūrinės buities tiesai:

trauskaitė, sesių komandantė. Po vėliavos pakėlimo visi nusukbėjo į p. Kezlenės "maisto palocių", kur alkanos akys meilčiai žvelgė į avižinę košę.

Nors būta šaltų ir lietingų dienų, bet buvo dirbta linksmiai ir neperdaug jausta nepatogumai, kaip pavyzdžiui: skylė palapinėje, per kurią lijo ant lovos, augštas kalnas į kurį reikėjo laiptuoti kiekvieną dieną, laukiniai žvėreliai, kurie darbščiai griaužė skautų lagaminus.

Bet būta ir saulėtų, gražių dienų. Tada skautai ir skautės žaidė, dainavo, šoko tautinius šokius, arba sėdėdami pievoj klausėsi vyr. sklt. Čecetle-

"Kur miegančiais laukais sunykusių vaikų būrys su knygomis, kaip su žibintais, bėgo nužudyti sutemų. Bet jie, kelionėje herojiškai kovoję su tamsa, apako. Ir parvedė, ilgai ieškojęs, ištikimas brolis skurdas į namus (Zemė, 132 psl.)."

Arba, kaip baigiant pasaką apie ignoruojamą žvejį, sakoma:

"Bet, vieton atsakymo, auksinė žuvelė nunėrė į gilumas ir jau daugiau nebesirodė. O žvejys, norėjęs perdaug turtų bei garbės, grįžo į tą patį seną namelį"... toliau literatūrinio skurdo bristi.

nės paskaitų. Dalyvauta ir iškylose.

Stovyklą aplankė svečiai: 1-jo rajono vadeivų vyr. sklt. Matonis ir vyr. sklt. Jakštas, kuris papasakojo apie Vydūną.

Vakarais, kada pasirodydavo žvaigždės skautai ir skautės užsikurdavo laužą. Ten linksmam dainavo, stebėjo programą, pritardami šūkiams, kad net visas slėnis aidėjo.

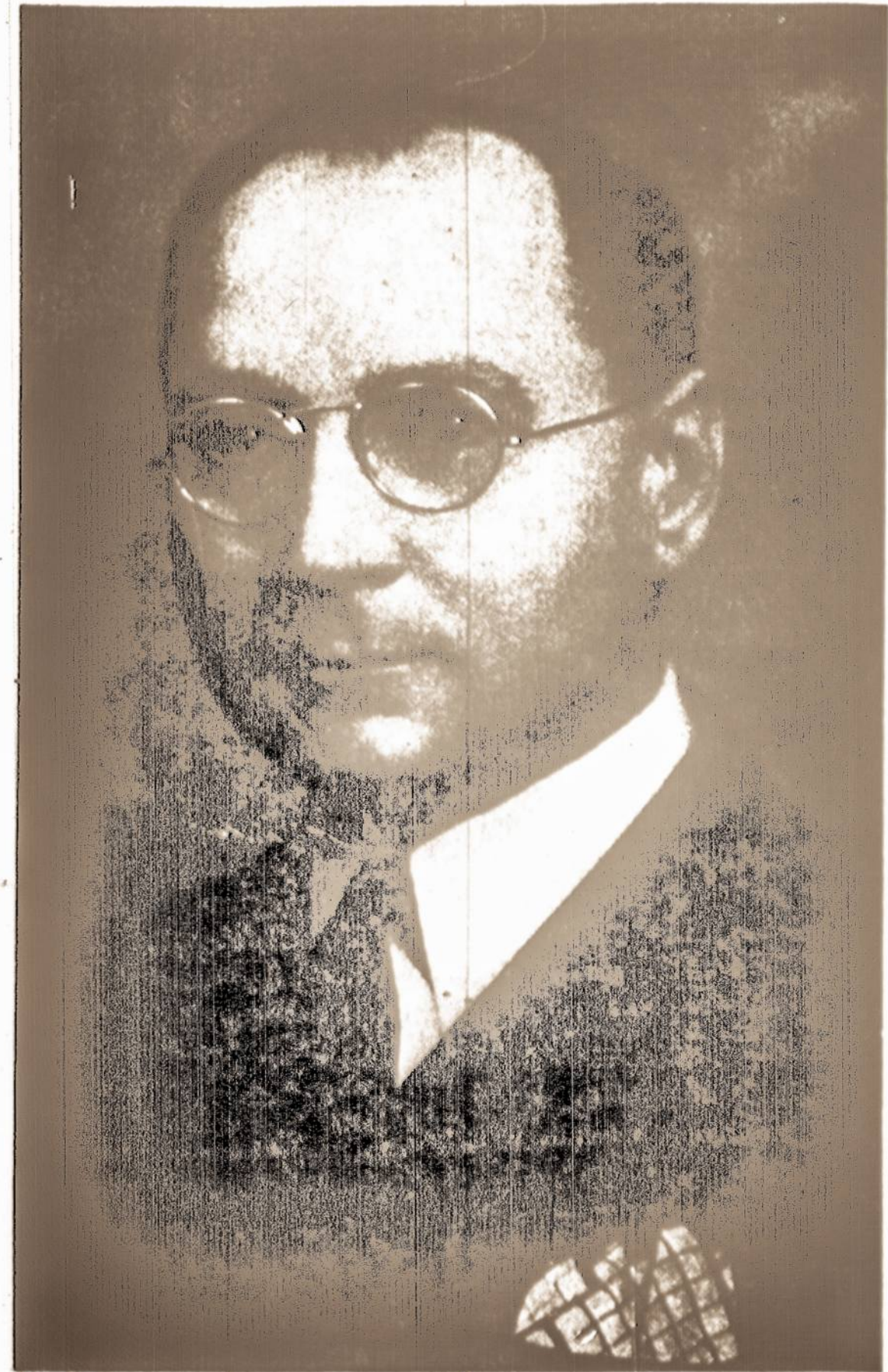
Greit atėjo savaitgalis ir buvo parodyta svečiams darbo vaisiai. Buvo prarastos varžybos. Pirmasias vietas laimėjo: palapinių statyme -- dr. Basanavičiaus būrelis, laužo kuriame -- Tauro skiltis, šokime į tolį -- A. Krušinskas, į augštį -- L. Stonys, tinklinyje -- Basanavičiaus būrelis nugalėjo jūrų skautų komanda.

Stovyklos uždarymo iškilmėse dalyvavo daug svečių. Sveikino LLK pirm. V. Sidzkauskas savo ir Lietuvos Generalinio Konsulo vardu ir N. Y. skautų tėvų ir globėjų vardu k-to pirm. B. Svalbonas.

Vakare buvo suruoštas paskutinis linksmas laužas. Sunku buvo atsiveikinti su stovykla ir draugais, sunku atsiveikinti su kalnais ir pievom. Slūgas nuadė dienas į prisiminimų juostą.

S. K.

* Prancūzams karas Alžyre kasmet atsieina 2 milijonai dolerių. NATP gen. sekretorius Paul Henri Spaak pareiškė, kad už keturių mėnesių Alžyras taps problema Nr. 1 ir jis nori įtikinti Prancūziją, kad sutiktų su Amerikos senatoriaus Kennedy planu, priimti tarptautinį arbitražą.

Adv. Jonas Bagdžiūnas-Borden neseniai atšventęs savo amžiaus 75 metų sukaktį, gyvena ūkyje, kurį jis įsigijo prieš keletą metų. Gyvendamas savo ūkyje, J. Bagdžiūnas-Borden tebepraktikuoja advokatūrą Chicagoje. Adv. J. Bagdžiūnas yra Laisvės Varpo idėjos sumanytojas ir jos vykdytojas. Laisvės Varpas, kaip žinoma, buvo Amerikos lietuvių dovana Lietuvos Karo Muziejui Kaune. Bagdžiūnas Amerikos ir Lietuvos lietuvių visuomeniniame gyvenime visada buvo dinamiška jėga: be Laisvės Varpo ir kitų patriotinių idėjų įgyvendinimo, jis prieš 20 metų įvykdė kitą milžiniško masto sumanymą -- atsikvietė iš Lietuvos sportininkų grupę, kuri aplankė didžiulias Amerikos lietuvių kolonijas ir žaidė su vietos lietuviams sportininkais. Adv. Jonas Bagdžiūnas-Borden aplankė Lietuvą, taip pat lenkų okupuotą Vilnių. Kaune Bagdžiūnas buvo apdovanotas Gedimino ordenu ženklu, o Vilniuje nuo Gedimino pilies kalno jis parsivežė gimtosios žemės saują, kurią kaip relikviją tebeleiko savo raštinėje. Vienybė, kurios skaitytojas ir rėmėjas Bagdžiūnas yra keletas dešimtmečių, sukaktuviniui linki sveikatos ir ilgų metų.

Vieną ankstybą rudens rytą nus visuomenei, pasipuošęs į New Yorko uostą įplaukė laivas su emigrantais. Putė šal- taitis ir stiprus žiemų vėjas. Saulė, lyg raudonas obuolys, ritošis zenito link. Žuvėdrų būriai skraidydami ore, atidžiai sekė laivą ir vėjo keliamas bangas. Keleiviai, ištiesę kaklus, smalsiai žūrėjo į miestą, kuris jiems atrodė kaip pasakoje.

Šioje margaspalvėje emigrantų minioje stovėjo moteris su trimis vaikais, dviem berniukais ir mergaitė. Staiga vienas jos taip rūpestingai saugojamų vaikų, apie septynerių metų berniukas, atsitraukia ir bėga skersai denį. Mat, jis nori pamatyti, kaip laivas įsuka į priplauką. Nelaimė. Stiprus vėjas nuplėšia berniukui kepurę ir nuneša ją į vandenį... Motina ir čia susivokia: nusiklesčia skarelė ir ja apriša susijaudinusto sūnaus galvą.

Šioje margaspalvėje emigrantų minioje stovėjo moteris su trimis vaikais, dviem berniukais ir mergaitė. Staiga vienas jos taip rūpestingai saugojamų vaikų, apie septynerių metų berniukas, atsitraukia ir bėga skersai denį. Mat, jis nori pamatyti, kaip laivas įsuka į priplauką. Nelaimė. Stiprus vėjas nuplėšia berniukui kepurę ir nuneša ją į vandenį... Motina ir čia susivokia: nusiklesčia skarelė ir ja apriša susijaudinusto sūnaus galvą.

Čia prasideda istorija, kuri, kaip vėliau matysite, tampa vienos tautos, kovojančios už laisvę, istorijos dalimi. Berniukas, kurio galvą pridengė motinos skarelė, vėliau, išėjęs į žmones, už savo nuopel-

nus visuomenei, pasipuošęs garbės vainiku.

Nedaug yra lietuvių, kurie nežinotų advokato Jono Bagdžiūno Borden vardo. Tiek Amerikos, tiek Lietuvos lietuviams labai gerai žinoma, kad šio veikėjo iniciatyva, sumanumu ir energija, savo laiku buvo nuliedintas laisvės varpas ir jis, kaip Amerikos lietuvių dovana, įkeltas Karo Muziejaus bokšte Kaune. "O skambink per amžius vaikams Lietuvos. Tas nevertas laisvės, kas negina jos." Laisvės varpas, tai tas magiškas simbolis, kuriuo Amerikos lietuvių išreiškė savo nuoširdžią meilę Lietuvai tėvynei, kuri, lyg tas pasakiškas feniksas, tada kėlėsi iš karo pelenų.

Jonas Bagdžiūnas Borden yra vienintelis Amerikos lietuvių veikėjas, kuris negailėdamas laiko, nei lėšų, mažiausia dviem atvejais atliko tokius darbus, kurių istorija negalės pamiršti. Mažiausia dviem atvejais ant jo pečių buvo nukritusi sunki istorijos našta, kurios kitas veikėjas nebūtų pakėlęs.

(B. d.)

Įspūdžiai iš Vydūno stovyklos

Kalnai sukartyti žaliais laukų kvadratais, apaugę augštais medžiais, rugsėčio 24 d. sutiko New Yorko skautus.

Kriaunačių rami vasarvietė Andes, New Yorke, tapo žvimbantis bičių avilys. Medžiai apkabinti sesių drabužiais atrodė kaip Kalėdų eglutės, palapinės augo kaip grybai, išdygo vėliavų stiebai.

Kitą rytą, po sv. Mišių, kurias atlaikė kun. Pakalniškis, 80 darbščių "bičių" išsiriklavo prie vėliavos ir prasidėjo Vydūno Vardo Skautų Stovykla. Atskirai ir iškilmingai stovėjo vadovybė -- ps. R. Kezys, viršininkas, ps. J. Ulėnas, komandantas, skl. A. Noakaitė, sesių viršininkė; ir skl. L. Pe-

VIRŠUJE: Tatjanos Babuškinaitės-Vasiliauskienės baleto mokyklos auklėtiniai bei auklėnės ir draugai Bostone. Ši nuotrauka daryta po vieno Tatjanos Babuškinaitės - Vasiliauskienės (sėdi viduryje, penkta iš kairės) mokinių spektaklio. Toliau matyti Tatjanos artimi gerbėjai bei draugai: poetas A. Gustaitis, J. Vasiliauskas, J. Kapočius Lietuvos Enciklopedijos leidėjas, prof. J. Puzinas ir kiti. Tatjana Babuškinaitė-Vasiliauskienė pradėjo dirbti Lietuvos Valstybės Teatro balete 1927 m. Ji buvo viena iš pačių talentingiausių balerinų Kaune. Dabar Babuškinaitės mokykloje Bostone studijuoja net baleto mokytojai. Jos baleto mokyklą ypač vertina kitataučiai.

MINKAUS RADIO PROGRAMA KITU LAIKU

Seniausia lietuvių radijo programa Naujojoje Anglijoje, vadovaujama Stepono Minkaus, bus girdima sekmadieniais nauju laiku -- 2:30 iki 3:00 val. po pietų -- iš kitos, stiprios stoties WLYN 1360 kilocycles, kuri yra pusė colio radijo rodyklėje (radio dial) nuo kitų, lietuviškų radijo programų stoties.

Norėtume žinoti, kaip tolli girdėti šį radijo programą, todėl būtume labai dėkingi, jei klausytojai parašytų šiuo adresu: Steponas J. Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

* Zymus rašytojas Jean-Jacques Rousseau, gyvenęs 18 amžiuje, yra pasakęs: "Ne tas daug gyvena, kuris ilgai gyvena, bet tas, kuris savo gyvenime daug nuveikė". Mūsų tarpe yra žmonių, kurie trumpai gyveno ir nuveikė didelius darbus, bet gal daugiau yra tokių, kurie ilgai gyvena ir nieko nenuveikia. Jų gyvenimas bergždžias, tuščias, be jokios vertės.

SIŪLĖ PAŠALINTI SOVIETUS IŠ JUNGTTINIŲ TAUTŲ...

Pavergtosios Jungtinės Tautos rugsėjo 9 d. buvo susirinkusios New Yorke specialaus posėdžio Vengrijos reikalui. Carnegie Endowment rūmų posėdžių salė buvo sausakimšai prisirinkusi PJT atstovų ir svečių.

Į "pirmąją ugnį" įėjo lietuviai. Pradedant posėdį prel. J. Balkūnas sukalbėjo labai įspū-

dingą maldą ir, posėdžio formalumus atlikus, jis kaip Rytų ir Centro Europos kilmės amerikiečių susivienijimo pirmininkas išsamioje kalboje apžvelgė Vengrijos įvykius ir jų pasekmėje susidariusią padėtį, pasiūlydamas visą eilę konkrečių priemonių tai padėčiai taisyti. Jis ypač pabrėžė visų sovietų

pavergtų tautų solidarumo ir vieningos akcijos reikšmę.

Buvęs Budapesto mėras J. Koevago priminė, kad Vengrijos sukilėliai kovojo už visų sovietų pavergtų tautų laisvę. Jis apgailestavo JT laikyseną sovietų atžvilgiu Vengrijos byloje. Tokia JT laikysena esanti grėsminga pačiai Vakarų civili-

zacijai. Koevago kaip Vengrijos sostinės mėras šaukėsi visų laisvojo pasaulio miestų solidarumo ir paramos Vengrijos laisvės kovai.

PJT pirmininkas dr. Masens, vertindamas JT politiką Vengrijos atžvilgiu, pasidžiaugė JT spec. komisijos raportu ir atskirų delegatų nusistatymu, bet

JAROSLAV HAŠEK

Tyliu, atiduodu pagarbą, o kairė ranka prie šlaunies. Taip lakstė aplink mane gerą pusvalandį. Po to pulkininkas priėjo prie manęs ir kad užkrioks: „Ar tu idiotas, ką?“ — „Taip, ponas pulkininke, idiotas.“ — „Trys savaitės daboklės už idiotizmą, dvi dienos į savaitę pasninko, keturiasdešimt aštuonios valandos surištam „ožiu“, tuoj pat uždaryti ir neduoti ešti, surišti jį, parodyti jam, kad valstybei idiotai nereikalingi. Mes tau, šunsnukiui, išdaušim iš galvos laikraščius!“ — griaudėjo ponas pulkininkas.

O ką aš sėdėjau daboklėj, kareivinėse dėjosi stebuklai. Mūsų pulkininkas uždraudė viską skaityti, net jeigu tai būtų „Pražske Urzedni Noviny“. Kareivių krautuvėj niekas nedrįso suvynioti į laikraštį nei dešrelių, nei sūrio. Nuo to laiko kareiviai ėmė skaityti, ir mūsų pulkas buvo labiausiai apsiskaitęs. Mes skaitėm visus laikraščius, ir kiekvienoj kuopoj buvo kuriami eileraščiai ir dainelės apie pulkininką. O kai pulke kas nors atsitikdavo, tai kareivių tarpe visada atsirasdavo koks nors geradaris, kuris pasiūsdavo į laikraščius žinią, pavadindamas: „Kareivių kankinimas“. Maža to. Siuntinėdavo laiškus deputatams į Vieną, kad tie mus užstotų, ir tie ėmė siuntinėti interpeliacijas vieną po kitos, kad mūsų pulkininkas žvėris ir panašiai. Vienas ministras atsiuntė pas mus komisiją, kad viską ištirtų, ir po to kažin koks Franta Henčlu iš Hlubokos gavo dvejus metus, nes jis buvo tas pats, kuris kreipėsi į Vieną, į parlamento deputatus, skųsdamasis, kad jam pulkininkas skėlė antausį pratimų metu. Komisijai išvažiavus, pulkininkas išrikiavo visą pulką ir pareiškė, kad kareivis pirmiausia turi būti kareivis, turi laikyti liežuvį prikandęs ir tarnauti, o jeigu kam nors tas nepatinka, tai čia yra drausmės laužymas. „O jūs, pašlemėkai, manėte, kad šita komisija jums padės? — pasakė pulkininkas. — Nė velnio jums nepadėjo! Na, o dabar kiekviena kuopa tegul pražygiuoja pro mane ir tegul garsiai pakartoja, ką aš pasakiau.“ Ir mes kuopa paskui kuopą žygiuojam, su pagarba dešinėn, kur stovėjo pulkininkas, rankos ant šautuvų diržų, ir plėšiam jo pusėn: „Mes, pašlemėkai, manėm, kad šita komisija mums padės. Nė velnio ji mums nepadėjo!“ Ponas pulkininkas kvatojo kone plyš-

ŠAUNIOJO KAREIVIO

damas, kol atžygiavo vienuolika kuopa. Vienuoliktoji kuopa žygiuoja, kerta koja, o kai priėjo prie pulkininko, tylu, nė garso. Pulkininkas paraudonavo kaip gaidžio skiauterė ir sugražino vienuoliktą kuopą, kad dar pakartotų. Vienuoliktoji kuopa žygiuoja ir tyli, eina greta paskui gretą ir jūliai spokso pulkininkui į akis. „Laisvai!“ — komanduoja pulkininkas, o pats blaškosi po klemą, įtūžęs šnerioja vytiniu sau per bato aulą, spiaudosi ir staiga kaip sumauros: „Aplink — marš!“ Užsoko ant savo kumelės ir švilpt pro vartus. Laukėm, kas bus vienuoliktajai kuopai, o nieko nebuvo. Laukėm dieną, antrą, savaitę — nieko. Pulkininkas suvisai nerodė akių kareivių, puskarininkių ir karininkų džiaugsmui. Paskui mums atsiuntė naują pulkininką, o apie senąjį pasakojo, kad jis kažin kur sanatorijoje, nes patsai savo ranka parašė jo didenybei imperatoriui, kad vienuoliktoji kuopa pakėlė maištą.

Atėjo popietinės vizitacijos metas. Karo gydytojas Griunšteinas vaikštineja nuo lovos prie lovos, o paskui jį — felčeris su knyga.

- Macuna!
- Aš!
- Klizma ir aspirinas!
- Pokornis!
- Aš!
- Skrandžio plovimas ir chininas!
- Kovaržikas!
- Aš!
- Klizma ir aspirinas!
- Kotlatkal!
- Aš!
- Skrandžio plovimas ir chininas.

Ir taip toliau, vieną po kito, be mielašindystės, mechaniškai, griežtai.

- Svelkas!
- Aš!

Daktaras Griunšteinas dėbtelejo į naujai atvykusį.

— Kuo sergat?

— Drįstu pranešti, turiu reumatą.

Daktaras Griunšteinas per tiek praktikos įprato kal-

apgailstavo laikyseną tų sovietų pavergtų kraštų draugų, kurie laiko JT bejėges. Sov. Sąjungos nusikaltimų atžvilgiu. PJT pirminkas pabrėžė, kad JT neturi tenkintis tik konstatavimu Sovietų Sąjungos agresinių nusikaltimų, bet turi iš tokio konstatavimo ir JT Chartos numatytas išvadas padaryti.

PJT pilnačiai pasiūlyta rezoliucija reikalauja Jungtines Tautas pripažinti Sovietų Sąjungą nusikaltusią agresija ir rekomenduoti savo nariams, kad jie taikytų agresoriui kolektyvines priemones ir kad Maskvos marijonetėms Vengrijoje būtų atimtas mandatas Vengrijos vardu dalyvauti Jungtinėse Tautose.

Dėl rezoliucijos kilo gyvos diskusijos. Bulgarija pasiūlė šalia kolektyvinių sankcijų, prieš Sov. Sąjungą rekomendacijos papildyti rezoliuciją aiškiu reikalavimu. Sov. Sąjungą pašalinti iš JT. Esą, jei mes pagrįstai apgailstaujame laisvojo pasaulio politikos pragmatizmą, tai bent patys savo rezoliucijoje turėtume drąsos dalykus vadinti tikrais vardais. Už atitinkamą rezoliucijos papildymą pasisakė Bulgarija, Čekoslovakija, Estija, Lenkija ir Vengrija.

Toji rezoliucija, reikalaujanti pašalinti iš Jungtinių Tautų Sovietų Sąjungą, buvo priimta vienvalsiai. Už ją balsavo ir Lietuvos Delegacijos pirminkas V. Sidzikauskas.

TEISYBĖ YRA SU MUMIS

Lietuvių tautos klausimas šiandien yra pasauli rikiuojančių galingųjų rankose. Tačiau, mes patys norime būti savosios tautos likimo kalviai. Mes tą norą išreiškėme ir per carinę okupaciją ir per Vilniaus krašto okupaciją, ir galiausiai per dabartinę komunistinę okupaciją. Mūsų norus ir troškimus žino ne tik mūsų žmonės, bet taip pat ir pasaulio

esame išblaškyti po visą planetą pasaulį.

Dėl šitos savo švenčiausios teisės mes šiandien kenčiame, esame išblaškyti po visą planetą pasaulį.

Vis dėl to, lietuvių tauta yra pasiryžusi iškentėti tas gausias neteisybes, ir tikisi teisės ir teisingumo pergalės. Šis mūsų tikėjimas nepalaužiamas, mūsų valia tvirta ir

LAISVOS Nuomonės

AR REIKIA SKELBTIS?

Šių laikų ūkio gerovė pasiekė labai aukšto lygio. Bet išivaizduokim, kas būtų, jei gamintojai ar tarpininkai-pirkliai

turėtų kad ir daugybę gerų ir būtinų gaminių bei prekių, bet niekas apie jas nežinotų. Kas būtų iš būtina reikalingų patarnavimų, kaip kad daktarų, advokatų, inžinierių ir kitų profesionalų bei specialistų, jei niekas nežinotų, kur juos rasti. Vadinas, čia reikia kažko tokio, kas suvestų vartotojus su gamintojais, pardavėjais ar patarnautojais. Šį uždavinį paprastai atlieka reklama. Vadinas reklama yra ta didžiulė tarpininkė, be kurios šiais laikais neįmanoma apsieiti.

Reklama paprastai vykdoma per laikraščius, radiją, televiziją, per specialius tam reikalui agentus ir kitais įvairiais būdais. Šiais laikais tik tas nesisiskelbia, kas nenori išplėsti savo biznio, nenori pinigų.

Dažnai smulkieji biznierių numoja ranką į reklamą, sakydami, kad jų biznis yra per mažas ir jie negali mētyti pinigų reklamai. Žinoma, tokia pažiūra yra klaidinga, nes tatau yra viena didžiųjų priežasčių dėl biznio merdėjimo.

Suprantama, kad reklama turėtų būti kultūringa ir suderinta su skelbimosi etika. Deja, įsisiūbavę biznierių dažnai neišilaiko etikos ribose ir iškelia į padangas net tokias prekes ar patarnavimus, kurie nė cento neverti. Tatau jau ne reklama, bet apgavystė.

Pagarbą tenka atiduoti profesionalams, kaip kad daktarai, advokatai, inžinieriai ir panašiai. Jie griežtai prisilaiko kultūringojo pasaulio skelbimosi etikos. Jie nurodo tik būtinus esminius dalykus (pavardę, adresą, specialybę ir priėmimo valandas) be jokios intencijos pabrėžti, kad kuris jų yra kuo nors geresnis ar vertesnis už kitus. Čia žmonės patys įvertina ir pasirenka, kas kam geriau tinka.

Bet kartais ir gražiai išsivysčiusioje šeimose pasitaiko kuprotų. Atsimenu, vienas didelis visa ko žinovas (taip bent skelbėsi) kvietė visus kreiptis prie jo pirm negu kas sumanys ką daryti. Taigi vienas žmogelis, gavęs iš namų biznio pareigūno adresą, apžiūrėjo tuos namus ir nusistatė juos pirkti. Po to jis kreipėsi prie to visa ko žinovo. Anai gi tuos namus jam atpėkė, ir žmogelis pirkt juos atsiskakė, atsiimdamas įmokėtą depozitą. Tada tas visa ko žinovas, atsieit, to žmogelio patarėjas, pats išlūžė tuos namus pirkti kitam pirkėjui, uždirdamas, žinoma, daug daugiau, negu iš ano būtų uždėjęs. Toks skelbimosi būdas paprastai praktikuojamas tik tokių asmenų, kurie turi mažai pajamų ir nė trupučio auksingumo bei padorumo jausmo.

Taigi, naudojantis skelbimais, reikia ir apdairumo. Bet principu reklama, padori reklama, yra naudinga ir, galima sakyti, būtina.

E. Z.

Tai buvo
prieš
20 metų...

lio galvos. Tokštame mes laisvės, savistovybės tarp pasaulio tautų, pilnateisių savajame krašte, ir savosios žemės valdymo. To mūsų noro ir tos vilties niekas negali iš lietuvių sielos išplėšti. Tai yra mūsų švenčiausia teisė, kurią mes giname visomis teisėtomis ir prieinamomis priemonėmis.

Dėl šitos savo švenčiausios teisės mes šiandien kenčiame,

kovose dėl savo Tėvynės laisvės jau ne sykį išbandyta. Mes tą kovą laimėsime ir dar sykį, nes mūsų pusėje yra teisė ir teisingumas, bei pasaulio sąžinė.

Du pasaulio didieji -- Amerika ir Didžioji Britanija -- palaiko mus šioje kovoje. Dar pačiame karo įkarštyje, buvo paskelbta Atlanto Charta, ku-

(Tęsinys 9 psl.)

VIRŠUJE: Lietuvos laikraščių redaktoriai bei jų bendradarbiai 1927 metų vasarą lankėsi Suomijoje. Helsinkio uoste tada juos pasitiko Lietuvos garbės konsulas dr. R. Oller (viduryje, su skėčiu). Iš kairės į dešinę: Kazys Obolėnas, Kipras Bielinis, Pranas Daliūdis, Juozas Steponaitis, dr. R. Oller, Petras Ruseckas, Eduardas Turauskas, Matas Bagdonas ir Vytautas Vaitiekūnas.

ŠVEIKO NUOTYKIAI

bėti su aštria ironija, ir šis būdas kur kas labiau veikė, negu riksmas.

— Aha, reumatas...— ironiškai nutęsė daktaras.— Tai iš tikrųjų sunki liga. Ir atsitik tu man taip — susirgė reumatizmu, kai prasidėjo pasaulinis karas ir žmogui reikia eiti į frontą. Manau, kad jums dėl to labai biauuru.

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis daktare, labai biauuru.

— Sit kaip, jam biauuru! Itin miela iš jūsų pusės, kad tamsta su savo reumatizmu prisiminėt mus kaip tik šią valandą. Taikingu metu vargšelis strapalioja kaip ožys, o kai kyla karas, iš karto jam atsiranda reumatizmas, ir iš karto jo keliai atsisako tarnauti. Ar neskauda kartais jums kelių?

— Drįstu pranešti, skauda.

— Kiaurą naktį negalite užmigti, ar ne? Reumatizmas labai pavojinga, kankinanti ir sunki liga. Mes šioje srityje turime didelį patyrimą. Griežta dieta ir kiti gydymo būdai duoda gerus rezultatus. Išgysite pas mus greičiau negu Piščianuose ir taip marširuosite į frontą, kad net dulkių debesys kils.

Kreipdamasis į felčerį, vyresnysis gydytojas pasakė:

— Rašykite: „Sveikas, griežta dieta, du kartus per dieną išplauti skrandį ir vieną kartą per dieną klizmą“, o vėliau — pamatysime. Kol kas nuveskite jį į ambulatoriją, išplaukite skrandį ir, kai atsitokės, pastatykite jam klizmą, bet klizmą, suprantate, kaip reikiant, kol ims šauktis visų šventųjų, kad jo reumatizmas išsigąstų ir išrūktų.

Ir, kreipdamasis į visus gulinčius, jis išdrožė kalbą, kupiną puikių ir išmintingų sentencijų:

— Nemanykite, kad prieš jus stovi asilas, kurį galima vedžioti už nosies. Mane jūsų išdaigos neišves iš pusiausvyros. Aš žinau, kad jūs visi simulantai ir dezertyrai. Ir todėl aš su jumis atitinkamai elgiuosiu ir kalbu. Aš perleidau šimtų šimtų tokių kareivų kaip jūs, jie nieku daugiau nesirgo, kaip tik karinės dvasios stoka. Tuo metu, kai jų draugai kovėsi fronte, jie galvojo, kad galės drybsoti pataluos, gauti pagerintą maistą ir laukti, kol baigsis karas. Bet jie, šunlupiai, apsigavo, ir jūs visi, šunlupiai, taip pat apsigausite. Net po dvidešimt

DIDŽIAJAME KARE

metų rėksite per miegus, prisispavavus, kaip pas mane simuliuot.

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis gydytoju,— tyliai prašneko iš lovos prie lango,— aš jau pasveikau. Aš jau naktį pastebėjau, kad dusulys praėjo.

— Jūsų pavardė?

— Kovaržikas. Drįstu pranešti, man buvo prirašyta klizma.

— Gerai, klizmą dar gausite kelionei,— patvarkė daktaras Griunšteinas,— kad vėliau nesiskustumėt, jog čia jūsų negydom. Nagi, o dabar visitėliai ligoniai, kuriuos aš paminėjau, eikite su felčeriu, kad kiekvienas gautumėt, kas priklauso.

Ir taip kiekvienas gavo atsakančią porciją. Kai kurie mėgino daktaro įsakymo vykdytojus paveikti maldaivismais ir grasymais, kad užsirašysią į sanitarus ir kad, galimas daiktas, jie patys pakliūs įiems į nagus. Sveikas gi laikėsi vyriškai.

— Nesigailėk manęs,— skatino jis budelį, stačiusį jam klizmą,— atsimink savo priesaiką. Ir jeigu čia gulėtų tavo tėvas ar brolis, bruk įiems klizmą nė nemirktelėjęs. Atsimink, kad ant šitų klizmų laikosi Austrija ir mūsų pergalė.

Kita dieną per vizitaciją daktaras Griunšteinas pasiteiravo Sveiko, kaip jam patinka ligoninė. Sveikas atsakė, kad čia gerai sutvarkyta ir itin garbinga įstaiga. Kaip atlyginimą už tai jis gavo tą patį, ką ir vakar, neskaityt aspirino ir trijų chinino miltelijų, kuriuos jam subėrė į vandenį, kad jis čia pat išgertų.

Net Sokratas negėrė savo nuodų taurės taip ramiai, kaip Sveikas išgėrė chininą, su kuriuo daktaras Griunšteinas tyrė visus kankinimų būdus. Kai Sveiką suvyniojo į šlaplį paklodę, jis, gydytojui paklausus, kaip patinka šitai, atsakė:

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis daktare, jaučiuosi kaip pirty arba jūros maudyklėse.

— Reumatizmas dar nepraejo?

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis daktare, kad niekaip nenori praėiti.

Sveikas buvo atiduotas naujiems kankinimams.

(Bus daugiau)

KRYŽKELĖS

A. VIENUOLIS

LIETUVA PLATI - VIETOS UŽTEKS VISIEMS

Lenkų didikai siūlė Jogailai Lietuvą pavesti valdyti Vytautui

— Šviesiausias viešpatie, — prabilo svyruodamas ir kancleris, — o ir vielkopolakų* tarpe girdėtis bruzdėjimų bei nusiskundimų, kad maloningasai karalius nevykdai Krėvoje duotų pažadų, kad delsi, atidėlioji unijos akte įrašytus pasižadėjimus vykdyti...

— Kaipgi aš nevykdau?! — pašoko karalius, — kaip atidėlioju? — Ir, vėl supurtinęs ant galvos plaukus, pabrėžė: — Aš neatidėlioju... Aš vykdu: ar aš nesustiprinau Lietuvos tvirtovių lenkų igulomis?! Ar aš nepaskyriau Vilniaus seniūnu Klemenso iš Moskozevo?! Ar aš nepastačiau savo vietoje, kaip jūs norėjote, Jono iš Ojesnicos?! Bet nei vienas, nei kitas nesugebėjo nei valdyti, nei man atstovauti... Tai ko didlenkiai bruzda?! Ko iš manęs šitie šlėktos nori?..

— Maloningasai pone, — buvo vėl bepradedęs Krokuvos vyskupas, bet susijaudinęs karalius jam nedavė kalbėti:

— Ar aš nenorėjau Lietuvoj savo vietininku palikti jums atsidavusį Kernavės kunigaikštį Vygandą Aleksandrą?! Tai jūs kalti, kad jo neišsaugojote ir leidote Vytautui jį nuuodyti!

— Šviesiausias viešpatie, maloningasai mūsų karaliau, — lyg užgautas pašoko Krokuvos vyskupas ir pridėjo prie krūtinės ranką, — tegu apsaugo viešpats dievas mus ir tave nuo tokio baisaus įtarimo. Tai blogos valios žmonių prasimanymas: kunigaikštis Vytautas taurus žmogus ir doras krikščionis!..

— Tai gyvatė, kurią aš išmaitinau savo užantyje, — vėl supurtino ant galvos plaukus karalius Jogaila: — jis man duobę kasa, su mano amžiniais priešais bičiuliaujasi!.. Tai garbėtroška!.. Užsispyrėlis!.. Jis nė su vienu mano broliu nesugyvena...

— Kas be nuodėmės, maloningasai pone, — norėdamas atvėsinti karalių ir prieiti prie susirinkimo tikslo, nuolankiai kalbėjo toliau Krokuvos vyskupas: — kunigaikštis Vytautas jaučiasi aplenkta tavo malonės, jaučiasi nuskriaustas, o per tai ir dedasi su tais, kurie jį gali paremti. Jis tau ne keršija, viešpatie, o kaip Kęstučio ipėdinis ieško savo teisių ir eina stačiai prie tikslo. O per tai jis mums ir tau yra pavojingas ir rimtas priešas, nes tiesus kelias visuomet yra tikresnis ir trumpesnis už vingius. Žinoma yra, viešpatie, kad draugų ar brolių kovoje laimi tas, kuris nugalėtas. Ir jis dabar visur laimi. Bet jei tu, maloningasai karaliau, broliškai ištiesitum jam ranką...

— Aš? — užsidegė karalius. — Aš?..

— Viešpatie, — buvo bepradedęs vyskupas.

— Aš niekuomet pirmas jam rankos neištiesiu!

— Barbaras! — vėl prašnibždėjo kunigaikštis Ziemovitas.

— Šviesiausias viešpatie, — vėl kalbėjo Krokuvos vyskupas, — tik bejėgiai kerštaut nepaliuma: tie žmonės, kurie už pikta atmoka piktu, panašūs yra į kartą prisisotinusius ir vėl alkstančius. Užmokestis už bloga geru arba kantriai pakelta skriauda — negaista ir ateity suteikia daug džiaugsmo ir ramybės. Suvesti su savo broliu sąskaitas ir susitaikyti su juo palik mums. Tu tik duok mums savo maloningą sutikimą. Kito kelio nėra: kito tokio žmogaus, kaip kunigaikštis Vytautas, mes neturime nei čia, nei Lietuvoje, nei Guduose, nei kur kitur. Tik duok mums savo maloningą sutikimą broliškai ištiesti jam ranką, o mes jau viską padarysime, ir jis pames kryžiuočius, susitaikys ir su Skirgaila, pasidalys valdžią ir su kitais tavo ir savo broliais kunigaikščiais... Lietuva plati ir didelė — vietos užteks visiems.

— Tai jūs norite jį padaryti mano vietininku didžiojo Lietuvos kunigaikštystėje? Norite jam atiduoti valdyti visą didžiąją Lietuvą? — daug ramiau ir jau be galvos purtinimo paklausė Jogaila.

Vyskupas negreit jam atsakė. Jis atsakė taip:

— Mes jam ir duosime, ir pažadėsime!

Karalius išplėtė akis, pažvelgė į vyskupą, pažiūrėjo į Krokuvos vaivadą, permetė akimis kanclerį,

pasipūtusį Ziemovitą, prelatus ir, nuleidęs galvą, susimąstė...

— Gerai!.. Sutinku, — pasakė pagalvojęs karalius ir, tardamas abu žodžius, linktelėjo galva.

— Mes jam ir duosime, ir tą patį pažadėsime, maloningasai karaliau, bet ir jis mums už tai turės viešai ir iškilmingai patvirtinti Krėvos unijos sutartį ir pasižadėti tau, viešpatie, ir Lenkijos karūnai savo ištikimybę, — plačiau painformavo karalių kancleris.

Jogaila susirūpino. Jis pritilo, nebeputino galvos, bet vis bruko čia už vienos, čia už kitos ausies savo ilgus plaukus; matyt, kad jam dar ne viskas buvo aišku. Pagaliau jis paklausė:

— O kas valdys Rusų kraštus?

— Ir Gudų, ir Rusų kraštus valdys jis, kunigaikštis Vytautas, — vėl paaiškino jam kancleris.

— Vienas?

— Vienas.

— O kaip jis vadinsis? — paklausė karalius.

— Vadinsis jis, kaip ir vadinosi — kunigaikščiu Vytautu, o bus — per tavo malonę — didysis Lietuvos ir Gudų kunigaikštis.

Jogaila vėl susirūpino tvarkyti už ausų plaukus ir vėl paklausė:

— O su Lucko žemėmis kaip bus?

— Pažadėsime ir Lucką.

Visi tylėjo ir laukė, ką dar pasakys karalius, kad galutinai jį įtikintų ir tinkamai atremtų, bet karalius, Lietuvos, Lenkų ir Gudų valdovas, tik bruko už ausų plaukus, bėgiojo akimis po menę ir, žvelgdamas čia vienam, čia kitam didikui į akis, lyg prašė jam padėti susivokti. Bet jo didikai buvo šalti, rimti, išdidūs, o jų sumanymai buvo lygūs jų nutarimams ir karaliui nepakeičiami... Šis jų sumanymas patiko ir pačiam karaliui ir atrodė geras ir naudingas. Ypač geras ir naudingas, kad Vytautas bus apgautas: jam kartu bus ir duota, ir pažadėta, ir daugiau pažadėta, negu duota. O kas duota, pasakui bus galima ir atimti, o pažado neištesėti; juo labiau, kad visa tai padaryta bus su sąlyga... Ir bus ramybė... ilgam, ilgam...

— Tiesa, — samprotavo karalius, — Vytautas dabar gali manim nepatikėti, nes jau du kartus esu jam davęs ir abu kartus atėmęs ir net sulaužęs garbės žodį... Bet tai juk dabar ne mano, o lenkų didikų dalykas. — Ir karalius gyvai patvirtino: — Gerai, aš sutinku... Bet kaip bus su Žemaičiais, ar ir Žemaičius jam atiduosime?

— Atiduosime ir Žemaičius.

— Betgi aš Žemaičius esu ordinui padovanojęs! — nustebo karalius.

— Tai čia jau Vytauto dalykas, o mes jam atiduosime ir Žemaičius, — trumpai nuneigė pakanc-leris.

— Teisybė, čia jau jo dalykas, o mes jam atiduosime, — nudžiugo karalius ir visas suvirpėjo, kad dabar tai jau jis laisvas ir ilgam galės išvažiuoti į Lietuvos Brastos girias medžioti, ir viskas apsisės be jo.

— Tai gerai, tai aš sutinku... O apie viską susikalbėsime jūs. Dabar eisiu ir pranešiu brangiausiai savo karalienei... Ir ji už Vytautą, ir ji... Kas čia yra, kad jūs visi už mano brolišką Vytautą?..

Vyskupas, prelatai ir ponai magnatai atsistojo, nulenkė galvas ir, kai karalius išėjo pas savo brangiąją karalienę, vėl susėdo krėsluose ir pradėjo tartis tuo pačiu ir kitais valstybės reikalais.

— Tiesa, — susigriebė pakanc-leris, išėjus karaliui, — aš pamiršau pasakyti, kad mes turime savą rankos ir kryžiuočiams ką užmaiti ant meškerės kabliuko: man praneša Astravo vaivada, kad kunigaikštis Kaributas atsiuntęs jam iš Lydos pilies vieno žemaičių bajoro, didiko Knystauto, žmoną ir dukterį gražuolę. Tą gražuolę esą įsimylėjęs vienas vokiečių riteris ir jos ieškodamas griaunąs lietuvių pilis...

(Bus daugiau)

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWton 9-6620

K. W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr:
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUŠKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER Co., Inc.

Lietuviškos ir angliškos
rašomosios mašinėlės
žemiausiomis kainomis:
Nuo \$30.00 ir t.t.

Taip pat skaičiavimo
mašinos, mimeografai ir
kiti raštinės reikmenys.

119 WEST 23rd STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-8086

BILL'S BAR

(Buv. Atletų Klubo name)
W. OSIPAVSKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika

168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

JOSEPH DOBROW

Real Estate - Insurance
NOTARY PUBLIC
580 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. ST 2-8862

JGIN BALTAUONIS

Frankford Avenue
C A F E

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

CASINO THEATRE

210 F. 86th Street
New York, N. Y.

Nuo rugsėjo 20 iki 26

ICH WAREIN HAESSLICHE'S
MAEDCHEN

DIEMAEDELS VOM
IMMENHOF

* didlenkių (aut.)

INDĖNŲ VAIKAI LYDĖDAVO SAVO TĖVUS Į MEDŽIOKLĘ

Jaunas indėnas turėdavo išlaikyti sunkius egzaminus, kurie jo kūne palikdavo galias žaizdas. - Baltieji juos išmokė užmušinėti moteris ir vaikus...

Lygumų indėnams buivolai buvo pragyvenimo pagrindu. Jo oda dengdavo savo palapines, iš jos siūdavo rūbus ir apavą, statydavo laivelius, sukdamo virves... Iš kaulų pasidarydavo strėlėms ir jietims smaigalius, žuvims gaudyti kabliukus...

Tad supranta, kad buivolų medžioklė indėnams buvo svarbiausias įvykis.

Buivolai visad keliaudavo tais pačiais takais, kuriuos indėnai gerai žinojo. Prieš išvykdamai medžioti buivolų, indėnai išpildydavo ritualinį šokį ir veidus išitepdavo dažais.

Kol dar indėnai nepažinojo arklio, buivolus medžiodavo kaip priešistoriniai žmonės. Jie varydavo dalį bandos prie pakrausės, kur išgąsdinti gyvuliai šokdavo ir užsimušdavo. Praplitus Amerikoje arkliams, indėnams buivolų medžioklę palengvino.

Patį medžioklė neužtrukdavo ilgai. Medžiotojus sekdamo indėnės, kurios tuoj vietoje imdavo valyti nukautus buivolus.

Parvežus, geriau pasakius partempus, nes indėnai nežinojo ratų, grobį į stovyklą, moterims atitekdavo pats didžiausias darbas, nes jos turėdavo paruošti buivolų mėsą džiovinimui ir išdirbti odą. Dėka naujų odų, neseniai ištekėjusios, galėdavo pasistatyti keletą palapinių daugiau.

Nauja palapinė iš pradžių atrodydavo visai balta, vėliau parūduodavo, o per ilgą laiką jos apdangalas pasidarydavo beveik visai permatomas. Palapinė normaliai būdavo 15 pėdų diametro ir reikėdavo apie keturiasdešimt buivolų odų jai apdengti. Buvo ir mažesnių palapinių, skirtų vaikams ar maistui sudėti. Kiekviena palapinė iš lauko buvo išdekoruota paukščių ar kitokių gyvulių piešiniais. Jie turėjo simbolinę reikšmę,

kaip tai apsaugojimui nuo perkūno, ligų ir kt. Kartais prie angos būdavo nupaišyta gyvatė, kaip vaisingumo ženklas.

Guoliai vidury palapinės būdavo išdėstyti ratu. Šeimos vado guolis būdavo prie angos. Kai jis išvykdavo į karą, garbingoje vietoje palikdavo savo pypkę, kuri indėnams buvo didelės pagarbos vertas daiktas.

Prancūzų traperiai buvo nusitebinti, kad indėnai iš fleitos traukia dūmus, vietoj ja groję. Tabakas, kurį rūkė indėnai, buvo labai stiprus, juos svaigindavo, kas jiems atrodė magiška.

Pirmasis dūmas visad buvo pūčiamas į saulę, antrasis į žemę. Pypkės cibukas būdavo išdrožinėtas ornamentais ir išdarytas ryškiais spalvomis.

Vykdami į karą, ar medžioklę, indėnai išsirengdavo pusnuogiai ir nuo galvos iki kojų išsidažydavo. Dažai turėjo dvigubą tikslą. Medžio anglis, geležies oksidas, įvairių medžių sultys sumaišytos su buvolų riebalais, būdavo gera apsauga nuo vabzdžių. Bet labiausiai piešiniai būdavo simboliški. Pav., Omahas vadas vykdamas į karą, per veidą nuo akių iki kaklo nusitepdavo dvi raudonas linijas. Tai turėjo reikšti asarų taką, kuriomis jis prašydavo Didžiosios Dvasios laimėjimo kovai. Kariai, kurie grįždavo su skalpais, išsidažydavo veidą juodai. Plunksnuotą galvos papuošalą galėjo nešioti tik toks indėnas, kuriam taryba suteikdavo tą garbę didelį pasižymėjimą kovos lauke. Tą papuošalą jis turėjo pats pasigaminti, nuogomis rankomis pasigavęs erelį. Medžioklė būdavo nelengva. Kalne jis išsikasdavo skylę ir laukdamo kol ant jos nutups erelis. Atsitikdavo, kad vietoj erelio meška prie skylės prisitindavo ir tada savo lėte-

na ištraukusi medžiotoją sudraskydavo, nes indėnas, eidamas į šią medžioklę neturėjo teisės pasiimti jokio ginklo.

Plunksnuotas galvos papuošalas lygumų indėnui buvo aukščiausias garbės atpildas. Bet pirm kol to pasiekdavo, turėdavo dar jaunas išlaikyti su brendimo egzaminus, kurie būdavo nelengvi.

Burtininkai, po keturių dienų badavimo, jaunikačiui pečiuose, nugaroje, krūtinėje ir kojose prapjaudavo odą ir sukisdavo piršto storumo pagaliukus, prieš kurių užrišę virves, iškelėdavo virš palapinių. Minia tuomet meldavo Didžiosios Dvasios, kad jaunikaitis iškentėtų nenumiręs. Kai jis apalpdavo nuleisdavo žemėn ir jis turėjo atsigavęs šavomis įėjomis prišliaužti prie burtininko ir leisti nukirsti mažąjį pirščiuką, kuris indėnui buvo nereikalingas šaudyti iš lanko. Po to su priristomis prie pagaliuku buivolų kaukolėmis, jis turėdavo blaškytis minioje, kol pagaliukai išsprukdavo, perplėsdami jo odą. Tai buvo galas išbandymo ir tas buvo reikalinga, kad liktų didesnės žaizdos žymės.

Vaikai kol neišmokdavo vaikščioti, būdavo motinos priežiūroje, gi berniukai nuo penkerių metų amžiaus jau lydėdavo tėvą į medžioklę.

Jaunuolio apmokymas siekė iš jo padaryti ne tik gerą karį ir medžiotoją, bet žmogų, gerbiantį senus papročius, turintį moralę ir gerą Didžiosios Dvasios garbintoją.

Karas indėnams buvo sportas. Per tūkstančius metų, prieš atvykstant baltiesiems, indėnai tarpusavy kariaudavo, nežūrint milžiniškų plotų, kuriuos jie turėjo. Tai buvo sportas. Kova niekad neeidavo iki visiško priešo sunaikinimo. Niekad jie neužmušinėjo moterų ir vaikų. Kada viena giminė laimėdavo, ji imdavo rūpintis nugalėtoja.

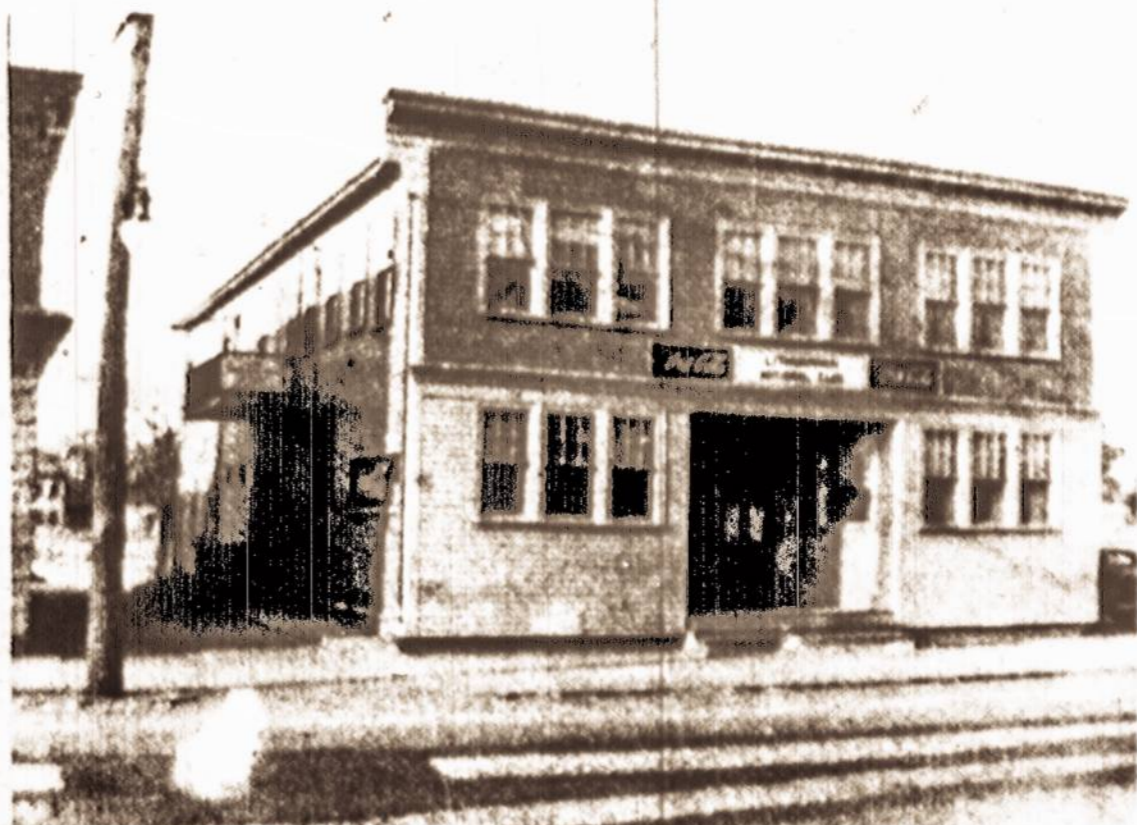
Kare su baltiais jie išmoko baisy dalyką, kuris pradžioje jiems buvo didelis stulpsnis. Baltieji žudė moteris ir vaikus, jie siekė išnaikinti jų rasę.

Teisybė...

(Tęsinys iš 5 psl.)

ris aiškiai rodo, kad nei Anglija nei Amerika nesiekia nei teritorinio nei kuro kitokio praturtėjimo.

Be to, dažnai būna Senato sesijose pranešta, kad Amerika, nepataikauja ir nepataikaus Rusijos užsimojimui aneksuoti tris Baltijos valstybes. Štai mes ir aiškiai matome, jog teisybė yra su mumis, ir teisybė visad laimi. B. Nausėda

Brocktono lietuvių centras. Brocktono sandariučių klubo namai, kuriuose dabar spiečiasi visas vietos ir apylinkės lietuvių kultūrinis, politinis ir socialinis veikimas. Šis klubas buvo įsteigtas 1940 m. su labai kuklia 200 dolerių suma, bet šandien jis daro apie 60,000 dolerių biznio į metus. Žodžiu, šis Sandaros skyrius Brocktone yra turtingesnis už pačią organizaciją. Šio klubo steigėjai bei organizatoriai buvo S. Šarkis ir K. P. Jurgeliūnas. Šandien Brocktono Sandaros klubo namo vidus turi visus moderniškų įrengimus: salę pramogoms, barą su erdviais kambariais ir vėsinimo sistema. Šis klubas nuolat lankomas svečių iš Bostono ir kitų apylinkės miestų. Ypač mėgiama kitataučių. Mat, klubo moteris prieš keletą metų pradėjo kepti itališkas "piccas" su lietuviškais prismokais. Dabar šitų itališkai lietuviškų blynų valgyti žmonės atvyksta net iš tolimų miestų. Dabartinę klubo valdybą sudaro šie asmenys: K. P. Jurgeliūnas, pirm., Pr. Miltinis, vicepirm., K. Venclauskas, sekr., Vyt. Tamošaitis, fin. sekr., Ad. Jezukevičius, išd., P. Gaigalas, M. Jurgeliūnenė ir G. Ramoškienė -- direktoriai. Klubas yra Vienybės prenumeratorius ir rėmėjas.

WORCESTERIO LIETUVIAI

Svento Kazimiero parapijos 27 metus ėjęs klebono pareigas kun. Augustinas Petraltis rugsėjo 3 d. palaidotas švento Jono kapuose. Lydėjo virš 200 automobilių.

Rugsėjo 4 ir 5 dienomis Worcesteryje lankėsi Vienybės redaktorius Juozas Tysliava. Svečias lankėsi pas Dvareckus, Kiečius, Krasinskus, Marcinkėvičius ir kitus Vienybės skaitytojus.

Kun. Jonas Bakanas paskirtas švento Kazimiero parapijos administratorium.

Kun. M. Tamulevičius paskirtas kun. Aug. Petralčio turto administratorium.

Inž. Aleksandras Čaplikas, Juozas Lekys iš Bostono ir J. Krasinskas iš Worcesterio rugsėjo 8 d. lankėsi Onos Marcin Ručinskienės svetingose namuose, Hartford, Conn.

Juozas ir Ona Joničiai rugsėjo 7 d. L. P. klubo salėje surengė priešvestuvinį pokylį savo dukteriai Irenai Joničiūtei ir būsimam žentui Vincui Mellauskui iš Bostono. Dalyvavo apie 400 asmenų.

Lietuvių Piliiečių Klubas pasižymėjusiems moksle lietuviukams paskyrė stipendijas. Stipendijas gavo: Beverly Bunevičiūtė, Marijona Dusevičiūtė, Margareta Navickaitė, James Bačkauskas-Buckley, Danutė Pajaujytė, John Rūdikas, Ronaldas Vieraitis.

L. P. klubo Stipendijų Komisiją sudaro dr. Antanas Karpavičius, adv. Richardas Sarpas, prof. Jonas Čenis,

Vincas Dallyda, B. Barisas, Vincas Matijošaitis.

Lietuvai Remti Draugijoje aktyviai veikia šie naujakuriai: Palubeckiai, Valiūnai, Tarailai, J. Matijošaitis ir kiti. L. R. Draugija rugsėjo 21 d. L. P. klubo vasarnamyje ruošia savo veiklos 15 metų sukakties minėjimą. Rugsėjo 22 d. Vytauto Parke bus įvairi programa: dainos, muzika ir kalbos.

Nuo šių metų pradžios iki dabar, rašant šias eilutes, Worcesteryje mirė 78 lietuviai.

Worcesteryje Sandaros 16 kuopa turi visą eilę stiprių veikėjų. Štai jie: J. Pupka, V. Mitriukas, J. Dvareckas, A. Kriaučelis, J. Krasinskas, K. Zurlis, Al. Šablinskas, L. Jablonskis, M. Žemaitaitis, K. Budinavičius, D. Maželka, P. Juozūnas, J. Šalaviejus, P. Kraunelis, Juozas Grigaitis, Ignas Pigaga, Vytautas Skrinškis, P. Millauskas, V. Ašmenskas, V. Jankauskas, K. Šimkonis, J. Matijošaitis, Adolfas Šermukšnis, agr. Benediktas Grigaliūnas, Jonas Tamulis, Ona Tiškienė, Eleonora Balčiūnienė, V. Kiečienė, Marijona Endzeliūnė. Būdamai Sandaros 16 kuopos nariais, jie plačiai veikia ir kitose organizacijose.

Worcesteryje yra 2 turtingos parapijos, 6 kunigai -- po tris kiekvienoje. Vilniaus Aušros Vartų parapijos klebonas prelatas Kostantinas Vasys. Vikaras J. Steponaitis ir Alb. Jankauskas. Švento Kazimiero parapijoje kun. Jonas Bakanas, Jonas Jutkevičius ir Mikolas Tamulevičius.

V. Rep.

AN INCREASED DIVIDEND

at the rate of
3 1/4%
a year

COMPOUNDED QUARTERLY!

A dividend at the rate of 3% regular plus 1/4% extra is anticipated for the period beginning July 1, 1957, with the continuance of satisfactory earnings.

Effective July 1,

dividends will be compounded

4 TIMES A YEAR!

Start Saving Here Today!

THE **Kings County**
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 CONVENIENT OFFICES:

135 Broadway at Bedford Avenue

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Member Federal Deposit Insurance Corporation

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys Bulvidas
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai. Vakarais muzika prie baro.
DU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR ŠOKIAI
80 St. Marks Place New York, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) Telefonas: GRamercy 7-9765

Draudimo reikalais, taksų paruošimas, Notarinių dokumentų tvirtinimui, kreiptis į
JUOŽĄ ANDRIUSĮ
GENERAL INSURANCE BROKER - NOTARY PUBLIC
Uzpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami dokumentai ir atliekami visu rusiu draudimai: gyvybės, namu, baldų, automobiliu, bizniu ir t.t. Geras Patarnavimas.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Kasdien iki 8 v.v. Sest. iki 6 v.v. Tel. Virginia 7-4477

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip
GRAND PARADISE
Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --
J. WEINSTEIN, Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-1123

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS- RESTORANAS * VYTAUTAS BELECKAS, Sav.
Salė vestuvėms, susirinkimams, parengimams.
1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewood) Tel. EV 2-9586

LIETUVIŠKI SŪRIAI
Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži nes jie atgabenami lėktuvais:
Petro Lisausko krautuvėje taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, lietuviškų desų ir šviežių, tiesiai iš fermos atvežtų kiaušinių.
Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.
PETRAS LISIAUSKAS
64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
(Prie Maspetho Lietuvių baznyčia) Tel. TW 4-8087

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ
RAY'S LIQUOR STORE
Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas. Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS
JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9533

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS
Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų. Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PĀTARNAVIMAS PAS
ORMAN & MICHELSON
110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
of Kearny, N. J.
IŠTEIGTA 1924 m.
Julius Paknis, President
George Katilus, Vice-pres.
Peter W. Velevas, Ex. Mgr.
Joseph M. Belza, Treasurer
Mrs. S. Dasker, Asst. Sec'y
24 Davis Avenue
KEARNY, NEW JERSEY
Atdara kasdien, išskyrus šėštadienius ir šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30.
MOKAMA 3
Kapitalas \$1,600,000

TONIKAS VIDURIAMS
Čia yra naminė gyduolė: mišiny sėknų, žolių ir sėklių. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šurpuliavimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.
ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

J. Markiewicz AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

ŠAUTUVAI
Kas tik medžioklės sportui reikalinga, yra gautama mūsų krautuvėje. Mes parūpiname leidimus. Taip pat siunčiame šautuvus į Europą.
ZIRMO COMPANY
146 Park Row
New York 7, N. Y.
Tel. REctor 2-0231

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS
AUGUST TRAUN, Savininkas
N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

HELEN POVILANSKIENE
Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9737

M. AND Z. COLLISION WORKS
JULIUS MALDUTIS
Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EVERgreen 8-9794

Pajamų mokesčių, buhalterijos ir apdraudos reikalais kreiptis į --- **FRANK DIMAS**
764 CYPRESS AVENUE RIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du bloka! nuo Myrtle Ave. stoties, Canarsie line)
Atdara kasd. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Sest. nuo 10 r. iki 6 v.v.
Telefonai: EV 1-4774, MI 2-4076

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE
ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. 700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400 Valley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prielnamomis kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kainomis. Lietuviški maisto gaminiai.
Patriotiniu organizaciju susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo vedėją V. E. MIKALAUSKA.
280 UNION AVE BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS GARŠVA
231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-8335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVERgreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius (įvairiems reikalams).

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Rugsėjo 29 d. 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, šaukiamas Apreiškimo parapijos mokyklos lituanistinės grupės mokinių tėvų susirinkimas, aptarti svarbiems reikalams. Tėvai kviečiami būtinai dalyvauti. Tėvų komitetas yra susirūpinęs naujos mokytojos suradimu. Jei kas žinotų tinkamą kandidatą, tegu praneša komiteto pirm. J. Andriūšiui, tel. VI 7-4477.

New Yorko skautai prašo pranešti, kad spalio 12 d. Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne jie ruošia viešą vakarą.

Rugsėjo 22 d. šv. Mykolo parapijos sode, 15 E. 23rd St.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

Bayonne, N. J. rengiamas paskutinis šį sezoną piknikas. Pradžią 2 val. p. p. Pelnas skiriamas lietuvių televizijos programai palaikyti.

Rugsėjo 28 ir 29 d. SLA penktoji apskritis ir Lietuvių Spaudos Klubas organizuoja dviejų dienų išvyką į Atlantic City, N. J.

Rugsėjo 20 d. 7 val. vak. L. Atletų Klube, 1332 Halsey St., Brooklyne, New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba šaukia metinį susirinkimą. Bus renkama nauja Taryba.

IŠNUOMOJAMAS

vienas gražus kambarys 84-07 89th Street, Woodhaven. Praso ma kreiptis telefonuojant: VI 6-5311.

REIKALINGAS

priziūrėtojas (dženitorius) šešių aukštų namui su elevatorium. Gera alga ir keturių kambarių butas. Kreiptis: CL 1-8409.

PARK FLORIST

MATTHEW MAŽEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS
PERSIŪSTI Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ,
ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRAŠTUS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Tel.: Ingersol 7-7272, Ingersol 7-6465

Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu. Siuntiniai išsiunčiami skubiai.

PRIĖMIMO PUNKTAS

NEW YORK CITY, 78 Second Ave. Tel. Orchard 4-1540
MŪSŲ SKYRIAI:

DETROIT 12, MICH. 11601 Jos Campau Ave.	TOwnsend 8-0298
HARTFORD, CONN., 651 Albany Avenue	CHapel 7-5164
LOS ANGELES, CAL., 121 S. Vermont Ave.	DUnkirk 5-6550
PHILADELPHIA 23, PA. 832 North 7th Street	WA 3-1747
CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th Street,	CR 7-2126
NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market Street,	MA 2-6937

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

CONCORD STAMP

79 Warren Street, New York 7, N. Y.
BE. 3-6828

INGRAVED BAKELITE DESK SIGNS

- NEW ACCOUNTS
- INFORMATION
- RECEPTIONIST
- DEPOSIT REQUIRED
- DESK CLERK
- INDIVIDUAL NAMES, etc

\$ 4.50

NEW ACCOUNTS

PARDUODAMAS ŪKIS
17 akrų geros žemės ūkis su gyvenamuoju namu iš 9 kambarių, sienos naujai dengtos ir sudėti prieš audriniai langai, naujai itaisyta apšildymui krosnis, šiltas ir šaltas vanduo tik 3 mylios nuo miestelio. Kaina \$5,500.
CORNELIA HUGHES
R. D. 2, Hammondsport, N. Y.

PARDUODAMAS ŪKIS
Parduodamas ūkis, apie 100 akrų, 4 mylios už Hudson, N. Y., ant Albany Road. Fama salia Hudsono upės. Naujas klona, gyvulių, išvystytas pieno biznesas. Telefonu saukti 518 HU 8-7567.

IŠNUOMOJAMI
atstiri kambariai su baldais, gražioje Flatbush rezidencijų sekcijoje. Subway iki Times Square 30 min., iki Atlanto Beach - 10 min. Telefonuoti UL 9-4039 po 6 val. vak.

PARDUODAMA:
Ridgewood'e 2-jų butų gražus mūrinis namas, aliejaus sildymas, dideli gražūs butai - 6 ir 8 kambarių, didelis gražus daržas. Kaina \$16,000. Grynais pagal susitarimą. Kreiptis: J. GRABAU 227 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. ST 2-7524.

WHITE'S DRUG, INC.

Mes siunčiame įvairius vaistus jūsų giminėms į Lietuvą
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

Lietuvių dėmesiui! NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUR

Siunčiame maisto produktus, naujus ir devers drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.

Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje.

Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą. Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje. Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje. Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu.

PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS
Siųskite siuntinius giminėčiams!

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. po piet. Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai. Netoli Pensilvanijos gelžkelio stoties Newark.

314 MARKET ST.
Package Express Co. NEWARK, N. J.
Mitchell 2-2452
(Siuntiniai persiunčiami su Parcels to Russia, Inc., leidimu)

L Aidotuviu Direktoriai

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą PETRĄ LISAIUSKĄ, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

VIENYBĖ

Adv. S. Briedis ir A. S. Trečiokas praneša, kad SLA Penktasis Apskritis ir Lietuvių Spaudos Klubas rengia dviejų dienų iškyla, kuri įvyks rugsėjo 28 ir 29 dienomis SLA vasarnamy, Atlantic City, New Jersey.

Dr. Vladas Viliamas, New Yorko Lietuvių Tarybos sekretorius, praneša, kad ši penktadienį, rugsėjo 20 d. 7 val. vakare Lietuvių Atletų Klube, 1332 Halsey St., Brooklyne, įvyksta metinis N. Y. Lietuvių Tarybos susirinkimas.

Vytautas Vaitaitis, neseniai įvykusiame Studentų Santaros suvažiavime Sodus, Mich. išrinktas Santaros Centro Valdybos vicepirmininku ir be to, pripažintas veikliausiu santariečiu. Vaitaitis yra Vienybės bendradarbis ir jos platintojas studentų tarpe.

Zofija Jurgėlienė (Petro Jurgėlos žmona) su sūnum Vytautu labai nukentėjo, jų laivui įsiliepsnojus. Nelaimė įvyko jiem žvejojant ties Freeport, L. I. Sprogo gazolino dujos, Plaukdamas gerą nuotolį į krantą, Vytautas savo motiną išgelbėjo. Laivas, 27 pedų ilgio, sudegė. Vytauto veidas apdegintas, o motinos veidas, kaklas, rankos ir kojos gerokai apdegė.

Bronys Raila, mūsų bendradarbis, nuvykęs savo automobilu "su visom trim gracijom" atostogų į San Francisco, Monterey, Carmel ir kitas istorines vietas, siunčia ir mums "rudenių sveikinimų".

Jokūbas J. Stukas prašo priminti, kad ši sekmadienį, rugsėjo 22 d. 2 val. p. p. St. Michael's Parish Grove, 15 E. 23rd Street, Bayonne, N. J. įvyksta jo vadovaujamos radijo programos metinis piknikas.

Armas Vencius, kalnų inžinierius, buvo atvykęs su žmona Lois aplankyti tėvų, Viktorijos ir daktaro Vencių, Manhasset, L. I. Inž. Vencius, baigęs kalnų inžinerijos mokslus Arizonoje, vedė p-lę Lois Cole iš Albany, N. Y. šių metų pradžioje. Inž. Vencius su žmona gyvena Warren, Arizona.

F. Vaitukaitis, vietos veikėjas, atsiuntė linkėjimus iš Floridos

VESTUVĖS IR SUKAKTUVĖS

Vienos iš įdomiausių ir savo pobūdžiu skirtingų vestuvių, įvykusių praeitą sekmadienį Brooklyne, buvo Danguolės Čekaitės ir Algio Ratkelio. Jos buvo tuo skirtingos, kad ta pačia proga jaunosios tėvai, daktaras ir Emilija Čekai, minėjo savo sidabrinę vedybų sukaktį.

Jaunųjų jungtuvės įvyko Apreiškimo parapijos bažnyčioje, o vestuvių puota, dalyvaujant apie 200 asmenų, — Knights of Columbus salėje. Prieš vakarienę buvo atlikta trumpa programa, kuriai vadovavo redaktorius Tysliava, ta proga pažymėdamas, kad jaunoji, kaip ir jos motina Emilija Čekienė, yra Vienybės bendradarbė.

Buvo pakviesta kalbėti bei pareikšti sveikinimus jauniems ir nuotakos tėvams šie asmenys: dr. V. Paprockas, dr. V. Čeko kolega dr. Ryan, adv. Vyt. Abratis, pulk. J. Šlepeytys, Ligija Bieliukienė ir Vyt. Vaitaitis. Pastarasis, savo trumpoje kalboje, jaunuosius pasveikino Studentų Santaros vardu.

Buvo gauta eilė sveikinimo telegramų. Jaunuosius ir sukaktuvininkus sveikino: Jonas ir Regina Budriai, Lozoraičiai iš Romos, Railai iš Los Ange-

APAČIOJE: Jaunimas, dalyvavęs Danguolės Čekaitės ir Algio Ratkelio vestuvėse, rugsėjo 15 d. Brooklyne. Iš kairės į dešinę: Vyt. Nakutavičius, Gediminas Stasiukynas, Vyt. Naruševičius, Rūta Jakaitė, Danutė Leskaitytė, Drautis Gudelis, Birutė Lukošūtė, Richardas Reventas, jaunavedžiai Danguolė ir Algis Ratkeliai, Vyt. Vaitaitis, L. Vaitkevičius, Regina Krnickaitė, Juozas Sodaitis. Sėdi: Algis ir Irena Šimkai, Milda Karmazinaitė ir Algirdas Grabnickas.

Vyt. Maželio nuotrauka

les, Mackevičiai, Narkėliūnaitė ir kiti.

Vestuviniame pokilyje dalyvavo ir jaunojo tėvai, Juozas ir Elzbieta Ratkeliai, taip pat vyresnioji Čekų duktė su vyru iš Syracuse, N. Y. Buvo ir kitataučių: dr. V. Čeko kolegos ir jų žmonos.

Vestuvinis pokylis visais atžvilgiais buvo puikus. Beveik visą laiką orkestrui grojant, puošnioje Knights of Columbus salėje vyko šokiai. Publika linksminosi iki vėlumos.

Jaunavedžiai medaus mėnesiui išskrido į San Francisco. Algis ir Danguolė Ratkeliai gyvens Kalifornijoje, nes jaunasis, kaip inžinierius, ten turi darbą.

Vincė Jonuškaitė, operos solistė, po ilgesnių atostogų Kalifornijoje, Illinois ir Ohio valstybėse, šiomis dienomis grįžo į Brooklyną.

Al. Virbickienė, Great Necko vienybičio Motiejaus Virbicko žmona, jau antri metai, kai sunkiai serga ir tebėra gydytojų priežiūroje.

Algimantas Santvaras, Stasio ir Elenos Santvarų vienintelis sūnus, mirė rugsėjo 15 dieną Bostone. Užuojauta rašytojui Santvarui ir jo žmonai.

Pulk. Jonas Švedas, Lietuvos Karluomenės Savanorių Kūrėjų Centro Valdybos Vicepirmininkas, išrinktas atstovauti savanorių reikalus Kario

Danguolė ir Algis Ratkeliai

V. Maželio nuotrauka

redakcijoje. Pasitaiko, kad kaikurie korespondentai, dėl vienokių ar kitokių priežasčių, parašo klaidingas žinias.

MIRĖ J. TAMAŠAUSKAS

Rugsėjo 7 d. Maspeth mirė Juozas Tamašauskas, 66 m. amžiaus. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis rugsėjo 10 d. šv. Jono kapuose. Liko žmona Marijona, duktė Marijona, du sūnūs, Alfonsas ir Vytautas, dvi seserys, Marijona Palubinskienė, Marijona Klebonienė, dvi marčios, žentas ir keturi anūikai.

Velionis buvo ilgametis Vienybės skaitytojas, sąmoningas lietuvis patriotas, kilęs iš Šiuklių, Alvito vals-

čiaus, atvykęs į šią šalį 1912 m. Visą laiką gyvenęs Maspeth. Plačiai domėjosi tiek tos, tiek, apskritai, visos Amerikos lietuvių gyvenimu bei veikla.

PADĖKA

Rugsėjo 7 d., po ilgos ligos, pasitraukė iš gyvųjų tarpo mano mylimas vyras ir mūsų vaikų tėvas Juozas Tamašauskas. Todėl reiškiu viešą padėką visiems tiems asmenims, kurie šioje liūdesio valandoje teikėsi pareikšti man ir mano likusiems šeimos nariams raminančios užuojautos žodžius. Dėkoju visiems laidotuvių dalyviams. Padėkos žodis priklauso kunigams, atlaikusiems trejas gėdulingas mišias, rečiau Balkūniui, kun. Urnaciui, kun. Lekešui, kun. Bulvai ir kitiems. Dėkoju už gausias mišias ir gėles. Ypač Lietuvių Piliečių Klubo narėms, dalyvavusioms laidotuviuose ir raminiusioms mane bei mano šeimą. Dar kartą man ir mano šeimos nuoširdus ačiū visiems.

Marijona Tamašauskienė

Nuoširdžiai sveikiname

Kol. Algį Ratkelį ir Kol. Danguolę Čekaitę
sukūrus santarietišką šeimą.

NEW YORKO SANTAROS SKYRIUS

